

**Ustawowe znamiona
wybranych przestępstw
i wykroczeń przeciwko
bezpieczeństwu
w komunikacji
w tablicach**

podkom. Adam Kaliściak
asp. szt. Katarzyna Skucha
Zakład Służby Kryminalnej

Ustawowe znamiona wybranych przestępstw i wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w tablicach

Katowice 2020

Nadzór merytoryczny:
mł. insp. Piotr Sobiech

Redakcja, korekta, skład:
Paweł Mięsiak

© Szkoła Policji w Katowicach, Katowice 2020. Pewne prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja w całości stanowi materiał dydaktyczny Szkoły Policji w Katowicach. Publikacja dostępna jest na licencji:
Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach (CC-BY-NC-SA) 4.0 Polska.

Postanowienia licencji są dostępne pod adresem:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

Spis treści

Wstęp

Ustawowe znamiona wybranych przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji

TABLICA NR:

- 1 – wypadek – art. 177 k.k.
- 2 – wypadek – art. 177 k.k. – ustawowe znamiona
- 3 – wypadek – art. 177 k.k. – typ przestępstwa oraz tryb ścigania
- 4 – wypadek – art. 177 k.k. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 5 – wypadek – art. 177 k.k. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 6 – wypadek – art. 177 k.k. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 7 – prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości – art. 178a k.k.
- 8 – prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości – art. 178a k.k. – ustawowe znamiona
- 9 – prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości – art. 178a k.k. – typ przestępstwa oraz tryb ścigania
- 10 – prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości – art. 178a k.k. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 11 – prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości – art. 178a k.k. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 12 – prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości – art. 178a k.k. – objaśnienia wyrażeń ustawowych

Ustawowe znamiona wybranych wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji

TABLICA NR:

- 13 – samowolna zmiana znaku – art. 85 k.w.
- 14 – samowolna zmiana znaku – art. 85 k.w. – ustawowe znamiona
- 15 – samowolna zmiana znaku – art. 85 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania

- 16 – samowolna zmiana znaku – art. 85 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 17 – samowolna zmiana znaku – art. 85 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 18 – niezachowanie ostrożności – art. 86 k.w.
- 19 – niezachowanie ostrożności – art. 86 k.w. – ustawowe znamiona
- 20 – niezachowanie ostrożności – art. 86 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 21 – niezachowanie ostrożności – art. 86 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 22 – niezachowanie ostrożności – art. 86 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 23 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu – 87 k.w.
- 24 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu – 87 k.w. – ustawowe znamiona
- 25 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu – 87 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 26 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu – 87 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 27 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu – 87 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 28 – prowadzenie pojazdu bez wymaganych świateł – art. 88 k.w.
- 29 – prowadzenie pojazdu bez wymaganych świateł niezachowanie ostrożności – art. 88 k.w. – ustawowe znamiona
- 30 – prowadzenie pojazdu bez wymaganych świateł – art. 88 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 31 – prowadzenie pojazdu bez wymaganych świateł – art. 88 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 32 – prowadzenie pojazdu bez wymaganych świateł – art. 88 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 33 – małeletni na drodze – art. 89 k.w.
- 34 – małeletni na drodze – art. 89 k.w. – ustawowe znamiona
- 35 – małeletni na drodze – art. 89 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 36 – małeletni na drodze – art. 89 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 37 – małeletni na drodze – art. 89 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 38 – zanieczyszczenie drogi – art. 91 k.w.

- 39 – zanieczyszczenie drogi – art. 91 k.w. – ustawowe znamiona
- 40 – zanieczyszczenie drogi – art. 91 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 41 – zanieczyszczenie drogi – art. 91 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 42 – zanieczyszczenie drogi – art. 91k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 43 – niepodporządkowanie się znakowi – art. 92 k.w.
- 44 – niepodporządkowanie się znakowi – art. 92 k.w. – ustawowe znamiona
- 45 – niepodporządkowanie się znakowi – art. 92 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 46 – niepodporządkowanie się znakowi – art. 92 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 47 – niepodporządkowanie się znakowi – art. 92 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 48 – niepodporządkowanie się znakowi – art. 92 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 49 – niepodporządkowanie się znakowi – art. 92 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 50 – prowadzenie pojazdu bez uprawnień – art. 94 k.w.
- 51 – prowadzenie pojazdu bez uprawnień – art. 94 k.w. – ustawowe znamiona
- 52 – prowadzenie pojazdu bez uprawnień – art. 94 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 53 – prowadzenie pojazdu bez uprawnień – art. 94 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 54 – prowadzenie pojazdu bez uprawnień – art. 94 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 55 – prowadzenie pojazdu bez uprawnień – art. 94 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 56 – prowadzenie pojazdu bez dokumentów – art. 95 k.w.
- 57 – prowadzenie pojazdu bez dokumentów – art. 95 k.w. – ustawowe znamiona
- 58 – prowadzenie pojazdu bez dokumentów – art. 95 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 59 – prowadzenie pojazdu bez dokumentów – art. 95 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych

- 60 – prowadzenie pojazdu bez dokumentów – art. 95 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 61 – nielegalne dopuszczenie do ruchu – art. 96 k.w.
- 62 – nielegalne dopuszczenie do ruchu – art. 96 k.w. – ustawowe znamiona
- 63 – nielegalne dopuszczenie do ruchu – art. 96 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 64 – nielegalne dopuszczenie do ruchu – art. 96 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 65 – nielegalne dopuszczenie do ruchu – art. 96 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 66 – nielegalne dopuszczenie do ruchu – art. 96 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 67 – naruszenie innych przepisów o ruchu drogowym art. 97 k.w.
- 68 – naruszenie innych przepisów o ruchu drogowym art. 97 k.w. – ustawowe znamiona
- 69 – naruszenie innych przepisów o ruchu drogowym art. 97 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 70 – naruszenie innych przepisów o ruchu drogowym art. 97 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 71 – naruszenie innych przepisów o ruchu drogowym art. 97 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych
- 72 – nieostrożność poza drogą publiczną art. 98 k.w.
- 73 – nieostrożność poza drogą publiczną art. 98 k.w. – ustawowe znamiona
- 74 – nieostrożność poza drogą publiczną art. 98 k.w. – typ wykroczenia oraz tryb ścigania
- 75 – nieostrożność poza drogą publiczną art. 98 k.w. – odpowiedzialność karna form zjawiskowych i stadialnych
- 76 – nieostrożność poza drogą publiczną art. 98 k.w. – objaśnienia wyrażeń ustawowych

Bibliografia

Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowania jest omówienie w formie tabelarycznej wybranych przestępstw i wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji zawartych w Kodeksie karnym¹ i Kodeksie wykroczeń² w celu określenia ustawowych znamion, typu, trybu ścigania, odpowiedzialności karnej form stadialnych i zjawiskowych. Dodatkowo autorzy do każdego omawianego w publikacji przestępstwa i wykroczenia opracowali słowiczek pojęć, który pomaga w zrozumieniu treści artykułu. Skrypt ma na celu przedstawienie w formie przystępnej zawartych w nim treści. Skierowany jest w szczególności do policjantów szkolenia zawodowego podstawowego, a także do uczestników szkoleń specjalistycznych.

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1444 z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 821 z późn. zm.).

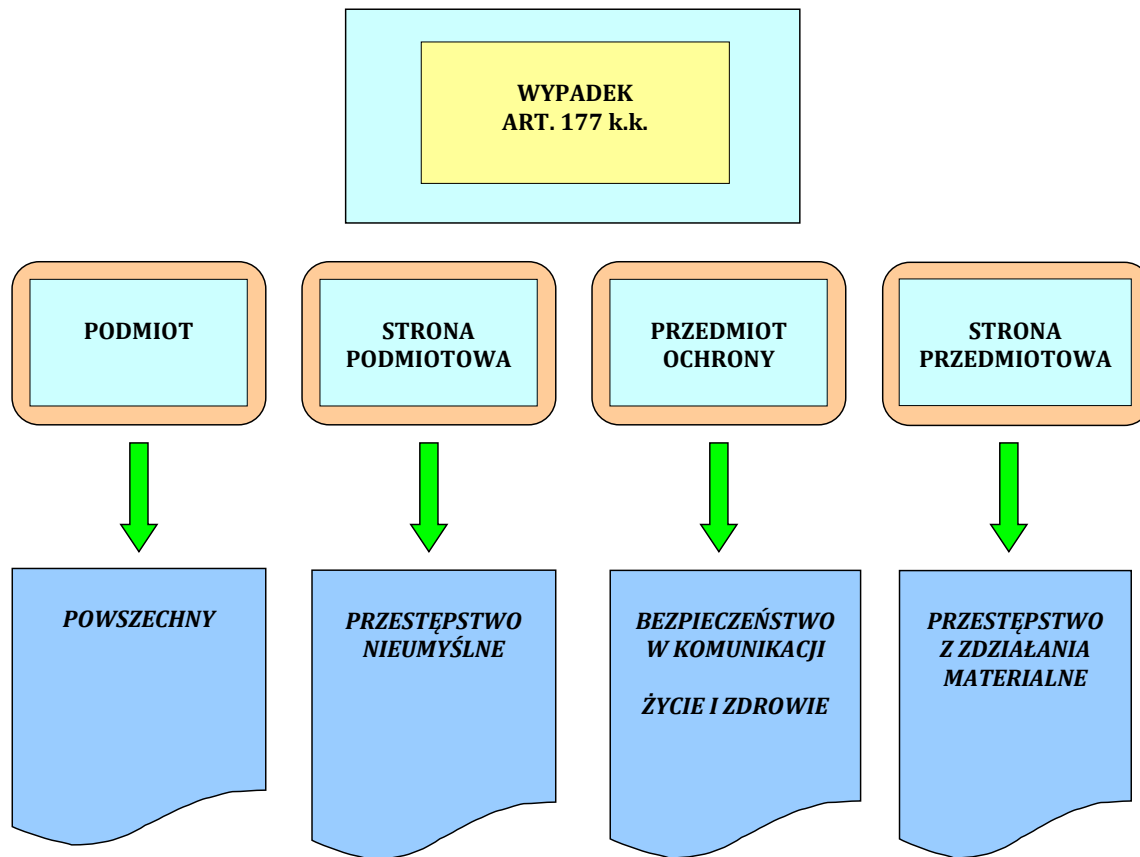
Art. 177 k.k.

Spowodowanie wypadku w ruchu

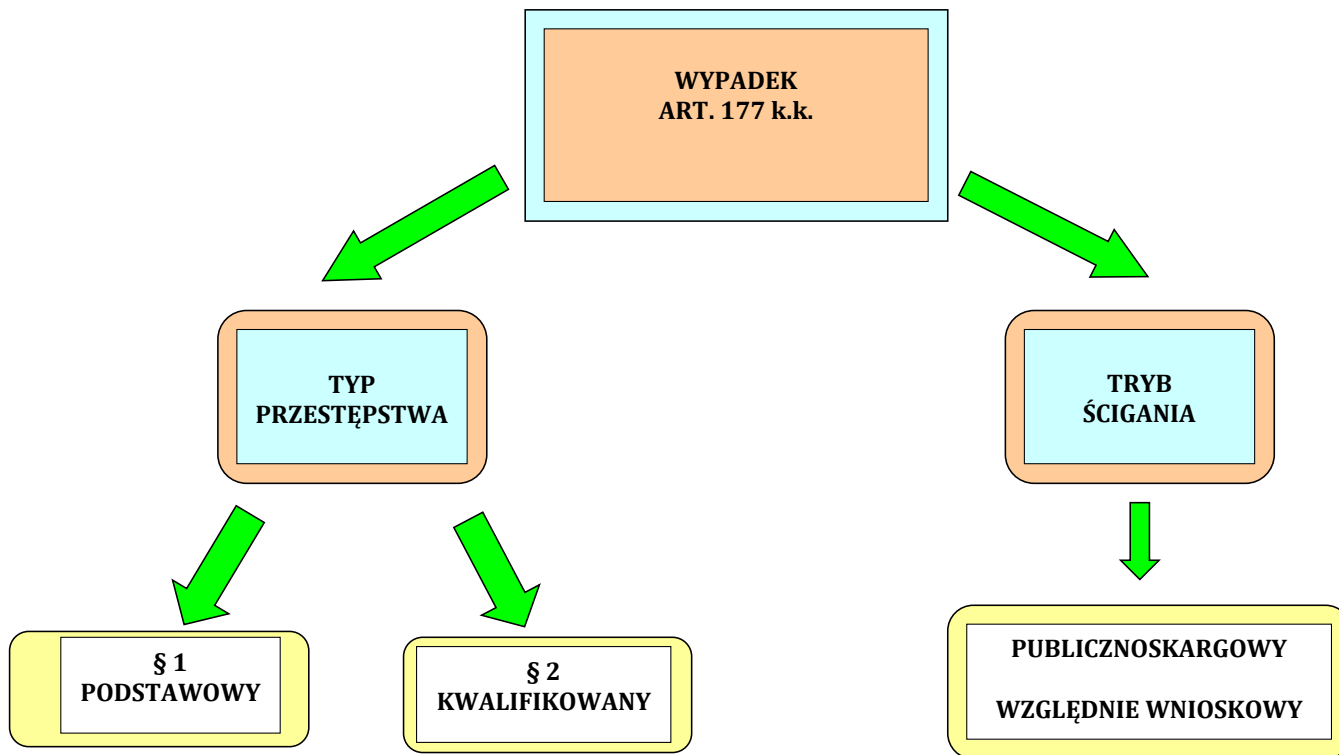
§ 1. Kto, naruszając, chociażby nieumyślnie, zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, powoduje nieumyślnie wypadek, w którym inna osoba odniosła obrażenia ciała określone w art. 157 § 1 podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli następstwem wypadku jest śmierć innej osoby albo ciężki uszczerbek na jej zdrowiu, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3. Jeżeli pokrzywdzonym jest wyłącznie osoba najbliższa, ściganie przestępstwa określonego w § 1 następuje na jej wniosek.

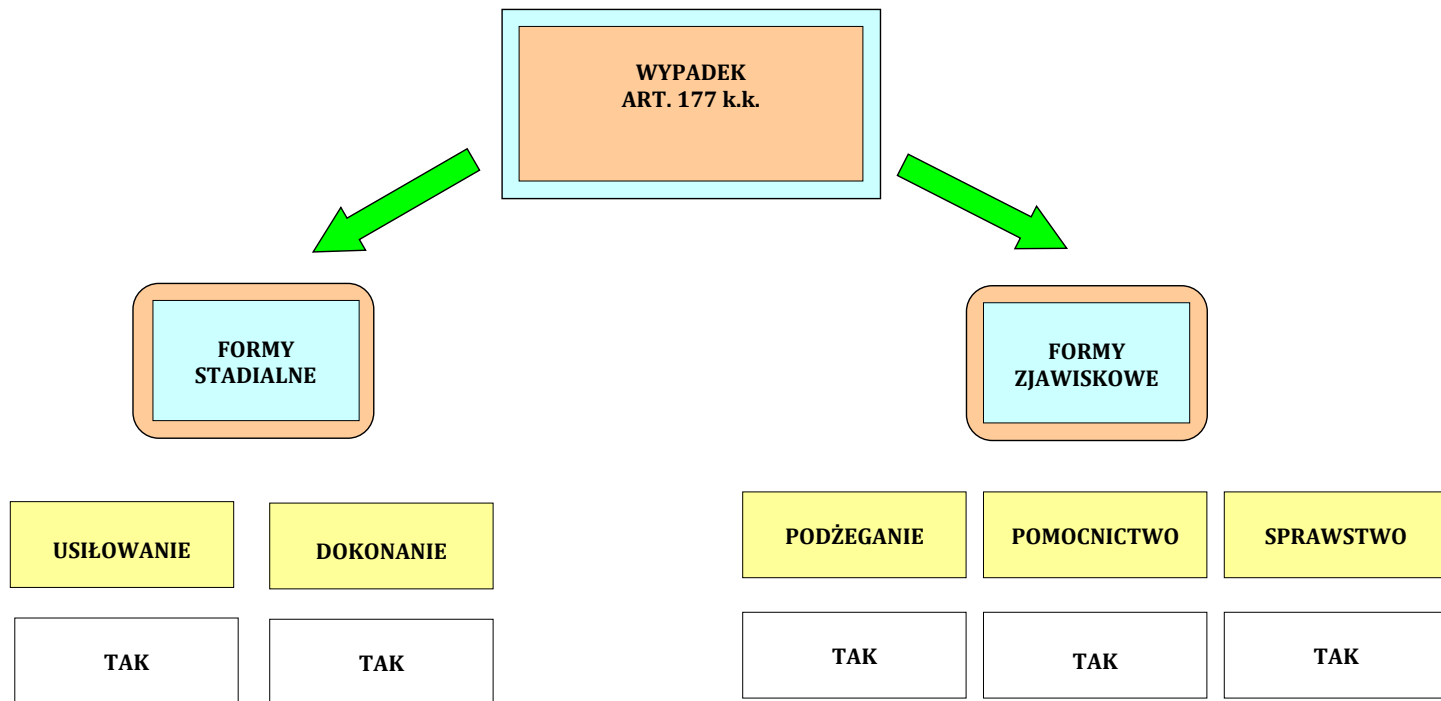

TABLICA NR 2

TABLICA NR 3

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

TABLICA NR 4

Naruszenie zasad bezpieczeństwa – na ocenę czy doszło do naruszenia zasad bezpieczeństwa, mają wpływ okoliczności przedmiotowe, np. trudne warunki komunikacyjne, opady atmosferyczne, właściwości szlaku komunikacyjnego, zależne od sprawcy właściwości pojazdu, np. zły stan techniczny, zaś poziom stawianych sprawcy wymogów zależy będzie od istoty badanego zdarzenia i roli, jaką odegrał sprawca (Wyrok SN z 30.05.1995 r., III KRN 20/95, OSNKW 1995, nr 11-12, poz. 84).

Zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym – do zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym zaliczyć należy reguły określające sposób włączania się do ruchu, wyprzedzania, omijania, ustąpienia pierwszeństwa przejazdu, ale także zasady ostrożności, ograniczonego zaufania i prędkości bezpiecznej (*Kodeks karny z komentarzem*, Grześkowiak A. (red.), C.H. Beck, Warszawa 2019, s. 970).

Należyta ostrożność – każdy kierowca jest zobowiązany do prowadzenia pojazdu samochodowego z należyłą ostrożnością, a więc do przedsięwzięcia takich czynności, które zgodnie ze sztuką i techniką prowadzenia pojazdów samochodowych są obiektywnie niezbędne do zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a także do powstrzymania się od czynności, które mogłyby to bezpieczeństwo zmniejszyć. Wiąże się z tym między innymi obowiązek baczego i ciągłego obserwowania całej jezdni, zmniejszenia szybkości jazdy do bezpiecznej w warunkach ograniczonej widoczności (włącznie z całkowitym zaprzestaniem kontynuacji jazdy w razie utraty możliwości obserwacji jezdni), rezygnacja z wyprzedzania, omijania i wymijania innych uczestników ruchu drogowego w nie sprzyjających takim manewrom warunkach drogowych, a zwłaszcza powstrzymania się od używania napojów alkoholowych (Wyrok SN z 16.07.1976 r., VI KRN 135/76, OSNKW 1976, nr 10-11, poz. 130).

Szczególna ostrożność – rozważne prowadzenie pojazdu mechanicznego polegające na przedsięwzięciu (ze strony kierującego pojazdem) takich czynności, które zgodnie ze sztuką i techniką prowadzenia pojazdów mechanicznych są obiektywnie niezbędne do zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a także na powstrzymaniu się od czynności, które mogłyby to bezpieczeństwo zmniejszać (Wyrok SN z 19.02.1974 r., Rw 53/74, OSNKW 1974, nr 6, poz. 125).

Ograniczone zaufanie – zasada ograniczonego zaufania do współuczestników ruchu drogowego, o której mowa w Wytycznych Wymiaru Sprawiedliwości i Praktyki Sądowej w sprawach przestępstw drogowych (VI KO 54/61 OSNKW 1963, nr 10, poz. 179), ma zasięg określony przeciętnymi warunkami istniejącymi na drogach i ma zastosowanie przede wszystkim wobec tych współuczestników ruchu, których kierowca widzi i których cechy nakazujące mu szczególną ostrożność – może zauważyć. Natomiast zasada ta nie może sięgać do przypadków, w których kierowca zostaje zaskoczony samą obecnością innej osoby, w miejscu nieuzasadniającym jej nagłego pojawienia się, gdyż takie rozszerzenie obowiązków kierowcy uniemożliwiłoby harmonijny ruch na drogach przy wzrastającym rozwoju motoryzacji (Wyrok SN z 26.07.1969 r., V KRN 307/69, OSP 1970, nr 1, poz. 11).

Wypadek drogowy – to zdarzenia polegające na zderzeniu co najmniej dwóch pojazdów, potrąceniu pieszego, innej osoby przebywającej na drodze lub w pobliżu drogi, uderzeniu pojazdu w przeszkodę – wywołujących skutki w postaci uszkodzenia ciała naruszającego prawidłowe funkcjonowanie czynności organizmu lub rozstroju zdrowia innej osoby. Jak wynika z istoty tej regulacji przez „inną osobę” należy rozumieć każdego uczestnika wypadku poza jego sprawcą (Kotkowski W., *Przestępstwa drogowe. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2006, s. 41).

Art. 178a k.k.

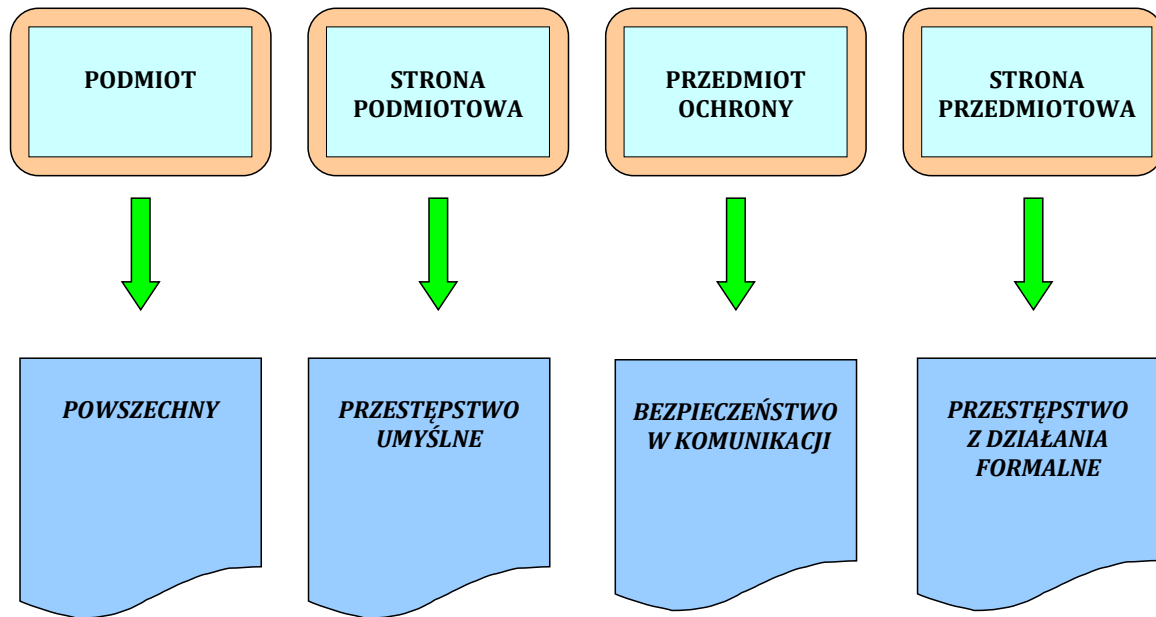
Prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego

§ 1. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

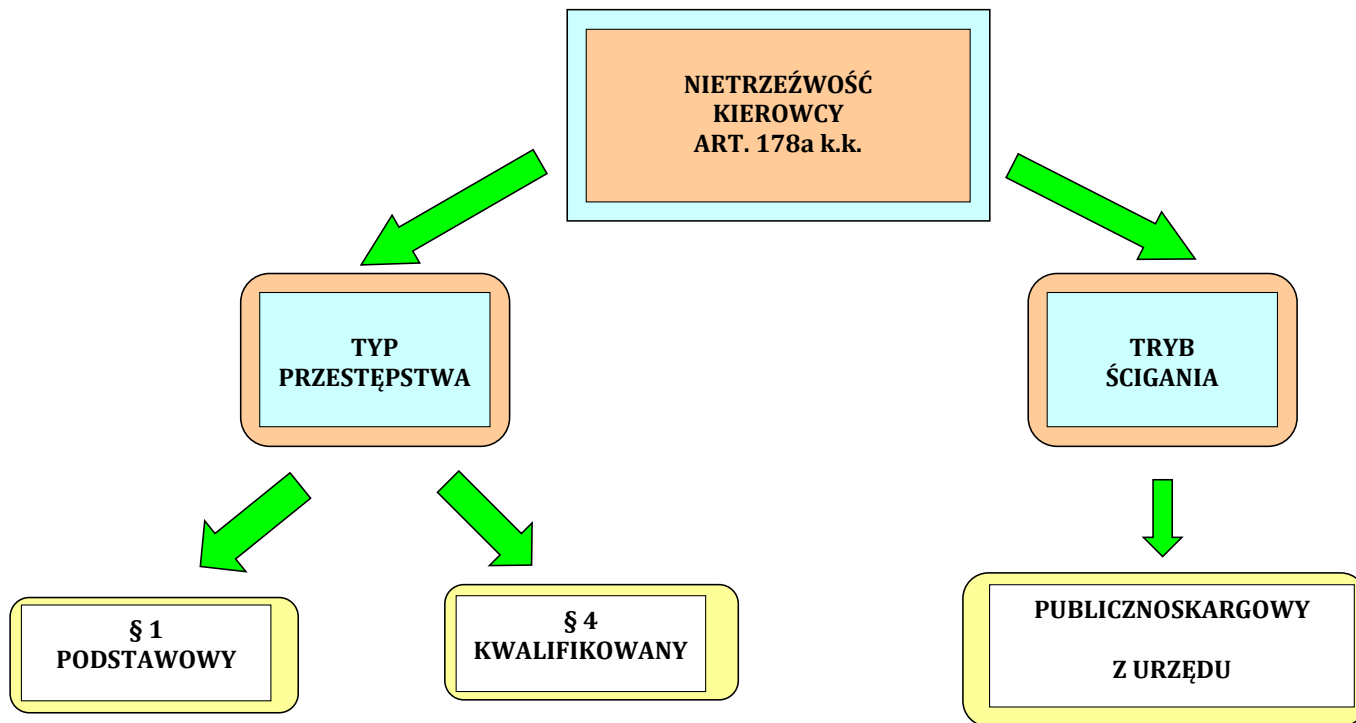
§ 2-3 (uchylony)

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 lub art. 355 § 2 popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuścił się czynu określonego w § 1 w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

**NIETRZEŹWOŚĆ
KIEROWCY
ART. 178a k.k.**

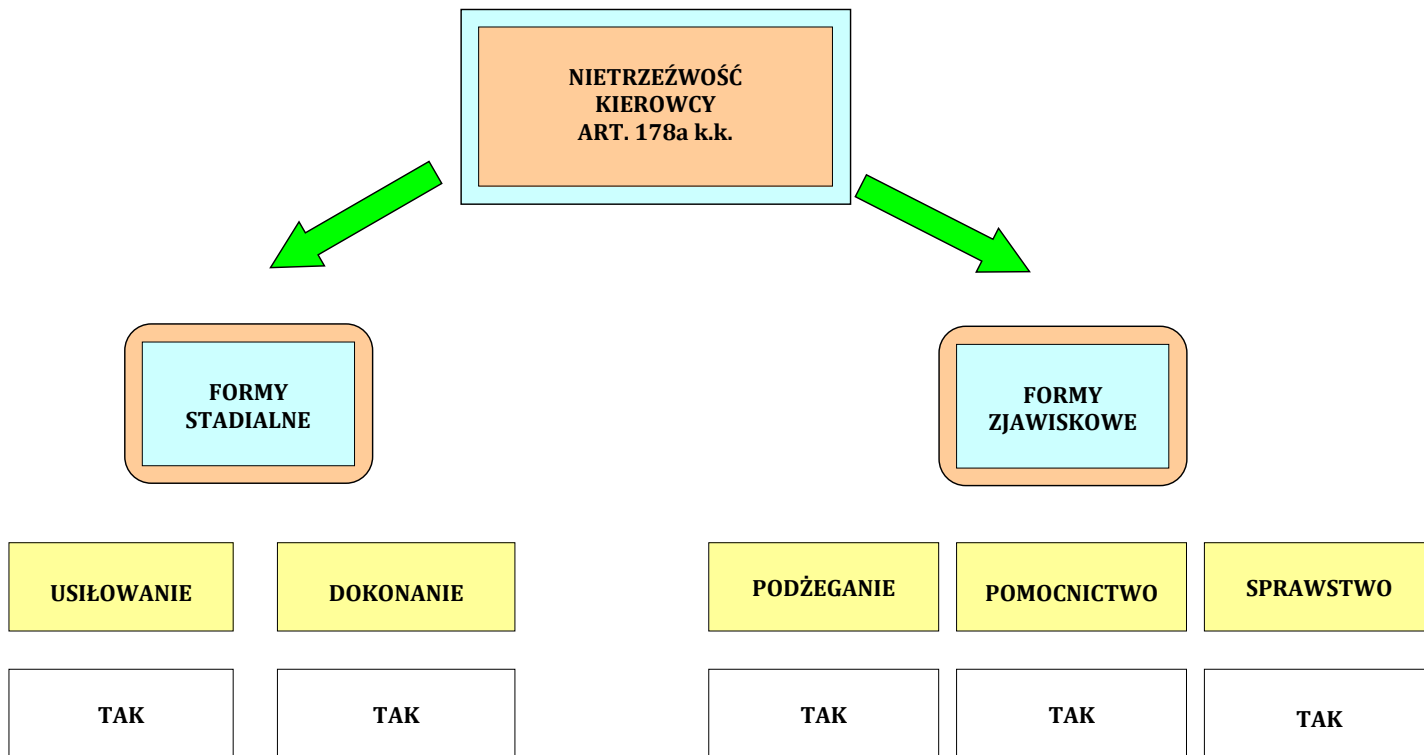

TABLICA NR 8

TABLICA NR 9

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

TABLICA NR 10

Stan nietrzeźwości – zachodzi, gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość. (Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm., art. 115 § 16)

Pod wpływem środka odurzającego – brak jest obiektywnego miernika określającego zawartość środka odurzającego w organizmie, powodującego zaburzenia czynności psychomotorycznych odpowiadające stanowi nietrzeźwości albo stanowi po użyciu alkoholu (W. Wróbel, *Krytycznie o zaostreniu odpowiedzialności*, s. 54 i n.). Nie wypracowano takiego miernika, jakim jest zawartość alkoholu w organizmie wyrażona w promilach lub mg/dm³. Uważano, że nie jest możliwe wprowadzenie progów liczbowych tych środków, **lecz można jedynie stwierdzić ich obecność w organizmie bez względu na to, czy jest to forma aktywna czy nieaktywna**; stan pod wpływem środka można udowodnić tylko przez wykazanie aktywnych form tych środków (M. Kała, *Środki działające podobnie do alkoholu w organizmie*, s. 48).

Ruch lądowy – przewidziane w art. 178a § 1 k.k. kryterium ruchu lądowego należy wiązać nie tyle z formalnym statusem konkretnej drogi, czy też określonego miejsca, lecz z faktyczną dostępnością i rzeczywistym jego wykorzystaniem dla ruchu pojazdów i innych uczestników. Wobec tego samo stwierdzenie, że do zdarzenia doszło na drodze leśnej, nie wyklucza możliwości przypisania czynu z art. 178a § k.k. (post. SN z 28.03.2017 r., III KK 472/16, post. SN z 30.07.2015 r., IV KK 201/15).

Pojazdy mechaniczne – pojazdy zaopatrzone w poruszający je silnik (pojazdy samochodowe, maszyny rolnicze, motocykle, lokomotywy kolejowe, samoloty, helikoptery, statki wodne, i inne) jak również pojazdy szynowe zasilane z trakcji elektrycznej (tramwaje, trolejbusy) (Wyrok SN z 25.10.2007 r., III KK 270/07, BPK 2008, nr 1, poz. 7).

Prowadzenie pojazdu – każda czynność wpływająca bezpośrednio na ruch pojazdu w szczególności rozstrzygająca o kierunku i prędkości jazdy. W sytuacji gdy pojazd obsługiwany jest przez grupę osób wspólnie wykonujących wspomniane czynności, każdą z nich należy uważać za kierującego pojazdem (Wyrok SN z 05.02.1987 r., V KRN 462/86, OSPiKA 1988, nr 1, poz. 12).

W zakresie prowadzenia pojazdu, zgodnie ze stanowiskiem SN, wchodzi również kierowanie holowanym pojazdem mechanicznym (Wyrok SN z 18.03.2003 r., III KKN 390/01, OSNKW 2003, nr 5-6, poz. 56).

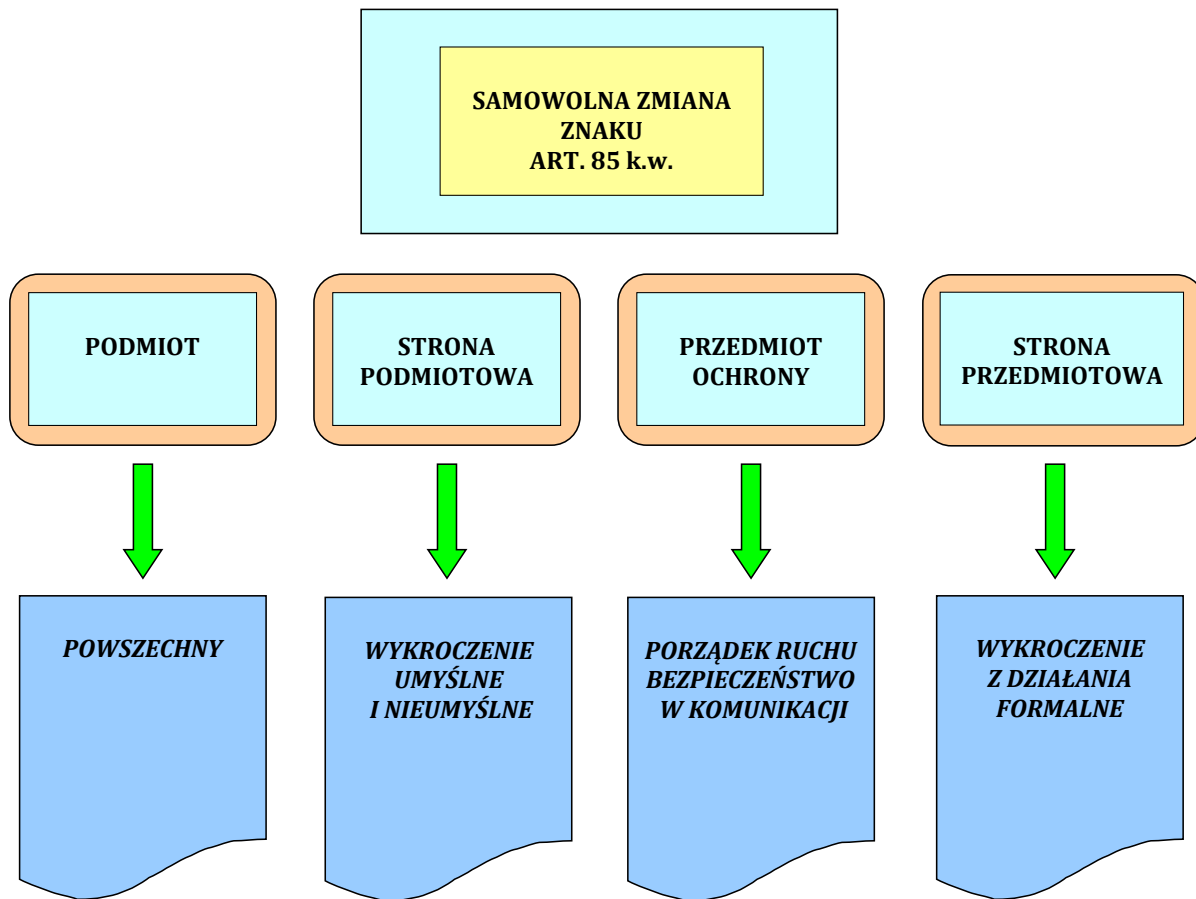
Art. 85 k.w.

Samowolna zmiana znaku

§ 1. Kto samowolnie ustawia, niszczy, uszkadza, usuwa, włącza lub wyłącza znak, sygnał, urządzenie ostrzegawcze lub zabezpieczające albo zmienia ich położenie, zasłania je lub czyni niewidocznymi, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto samowolnie niszczy, uszkadza, usuwa lub ustawia znak turystyczny.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 lub 2 można orzec obowiązek zapłaty równowartości zniszczonego lub uszkodzonego przedmiotu albo obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.

**SAMOWOLNA ZMIANA
ZNAKU
ART. 85 k.w.**

PODMIOT

**STRONA
PODMIOTOWA**

**PRZEDMIOT
OCHRONY**

**STRONA
PRZEDMIOTOWA**

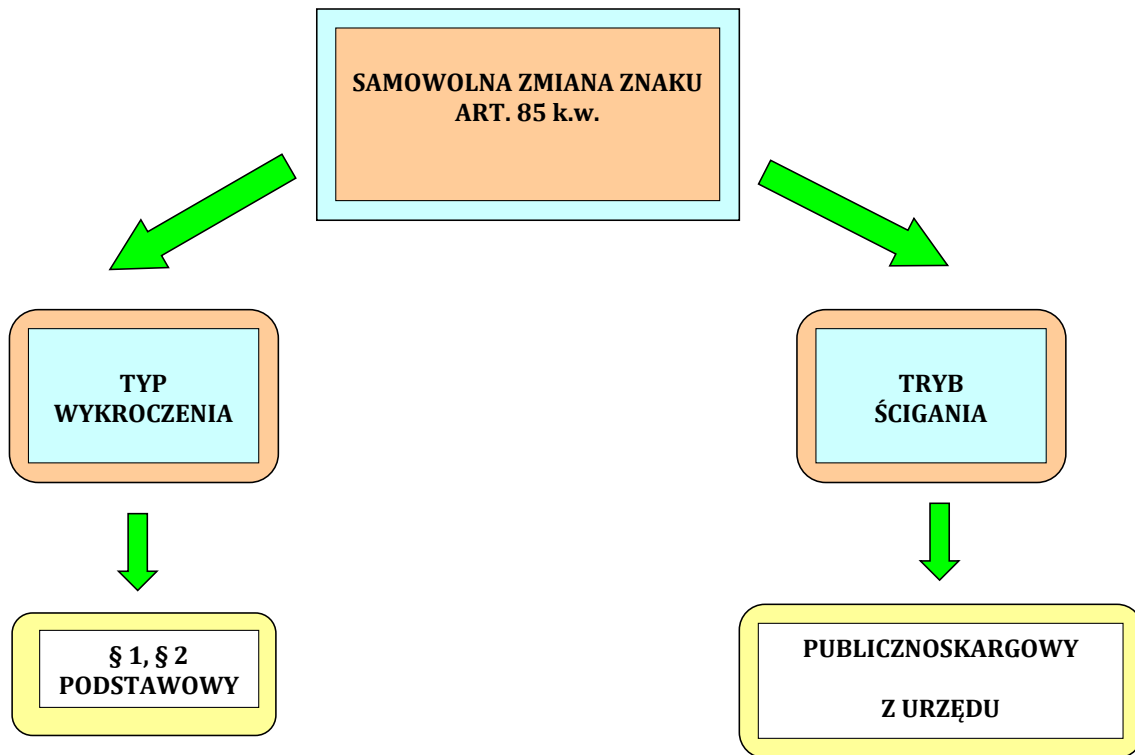
POWSZECHNY

**WYKROCZENIE
UMYŚLNE
I NIEUMYŚLNE**

**PORZĄDEK RUCHU
BEZPIECZEŃSTWO
W KOMUNIKACJI**

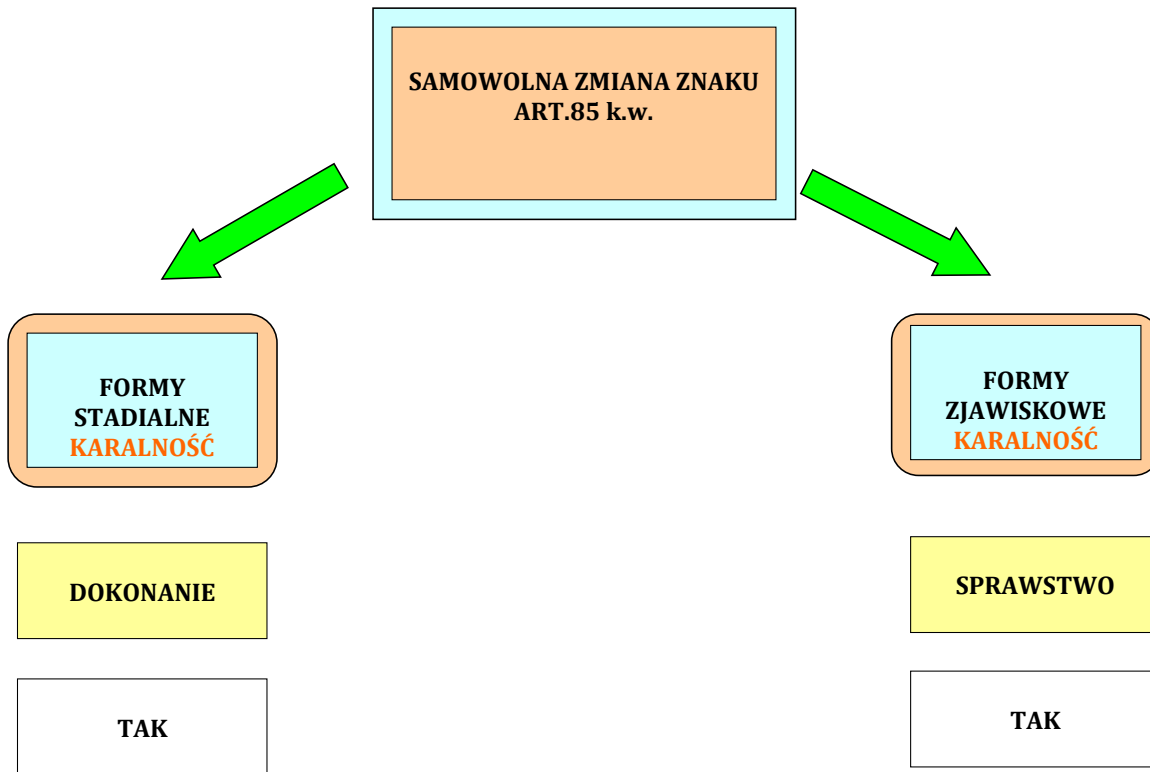
**WYKROCZENIE
Z DZIAŁANIA
FORMALNE**

TABLICA NR 14

TABLICA NR 15

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

Sygnaly – wyróżniamy sygnały świetlne lub dźwiękowe i wibracyjne. Sygnały świetlne nadawane są przez sygnalizatory lub przez osoby do tego uprawnione (zob. § 1 ust. 3 pkt. 4 Rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych). Sygnały dźwiękowe lub wibracyjne wysyłane są przez urządzenia umieszczone na drodze (zob. § 1 ust. 3 pkt 5 w Rozporządzeniu Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych) mogą mieć postać dzwonu, brzęczków, buczków albo komunikatów słownych (zob. § 113 cyt. rozporządzenia).

Urządzenia ostrzegawcze – różnego rodzaju przyrządy, mechanizmy lub ich zespoły, umieszczone w danym miejscu celem ostrzeżenia o niebezpieczeństwach, przeszkodach lub specyficznej sytuacji. Takim urządzeniem jest na przykład sygnalizator.

Urządzenia zabezpieczające – przyrządy, mechanizmy służące do zapewnienia bezpieczeństwa na przykład barierki, łańcuchy, poręczce, murki, zapory, pachołki, słupy żelbetowe itp.

Znaki turystyczne – to znaki które służą do oznaczania szlaków turystycznych.

Zbieg przepisów – jeżeli czyn sprawcy polega na niszczeniu lub uszkodzaniu to art. 85 k.w. należy uznać za przepis specjalny względem art. 124 k.w. Natomiast jeżeli wartość szkody przekracza kwotę 500 zł następuje zbieg art. 85 k.w. i art. 288 k.k. rozstrzygany według reguł art. 10 k.w.

Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych – § 1-3 (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2310 z póź. zm.)

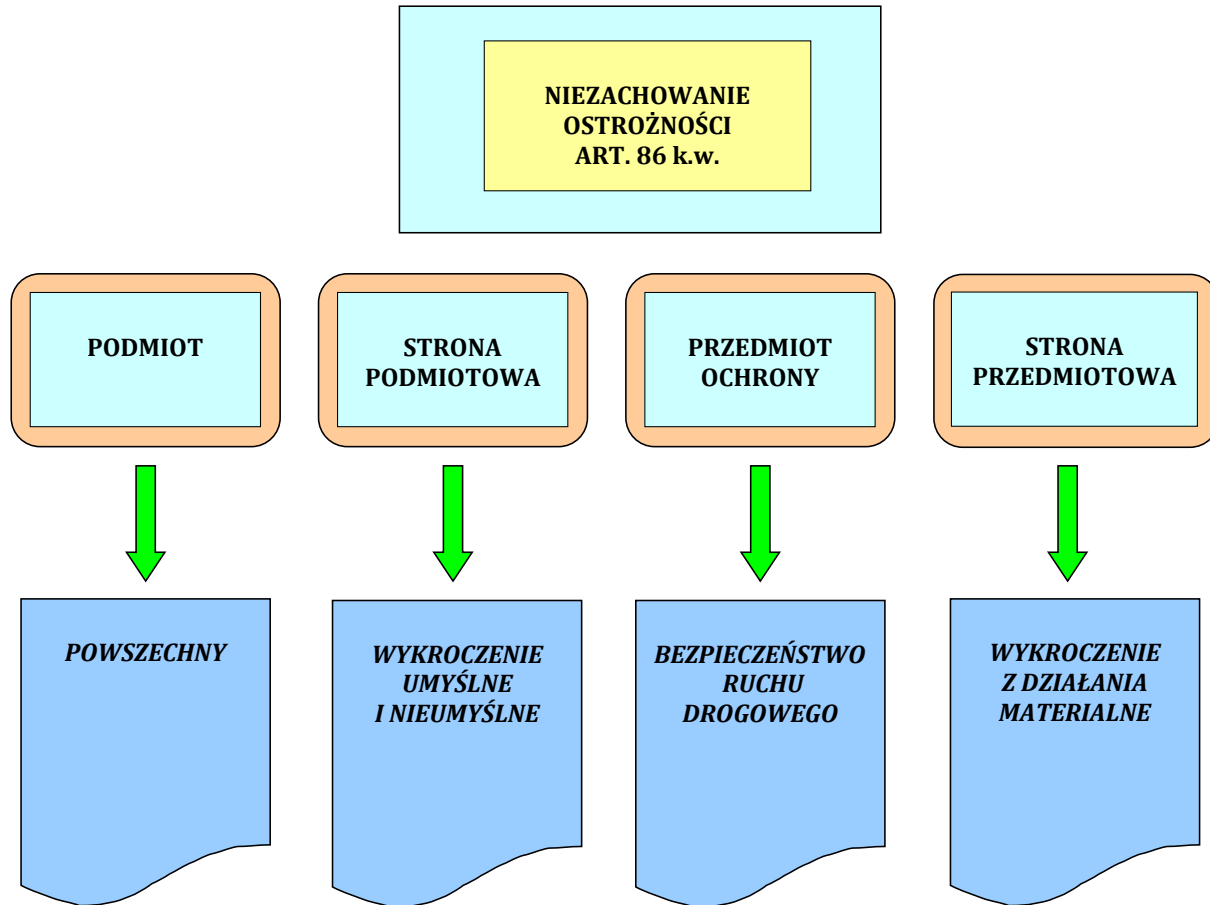
Art. 86 k.w.

Niezachowanie ostrożności

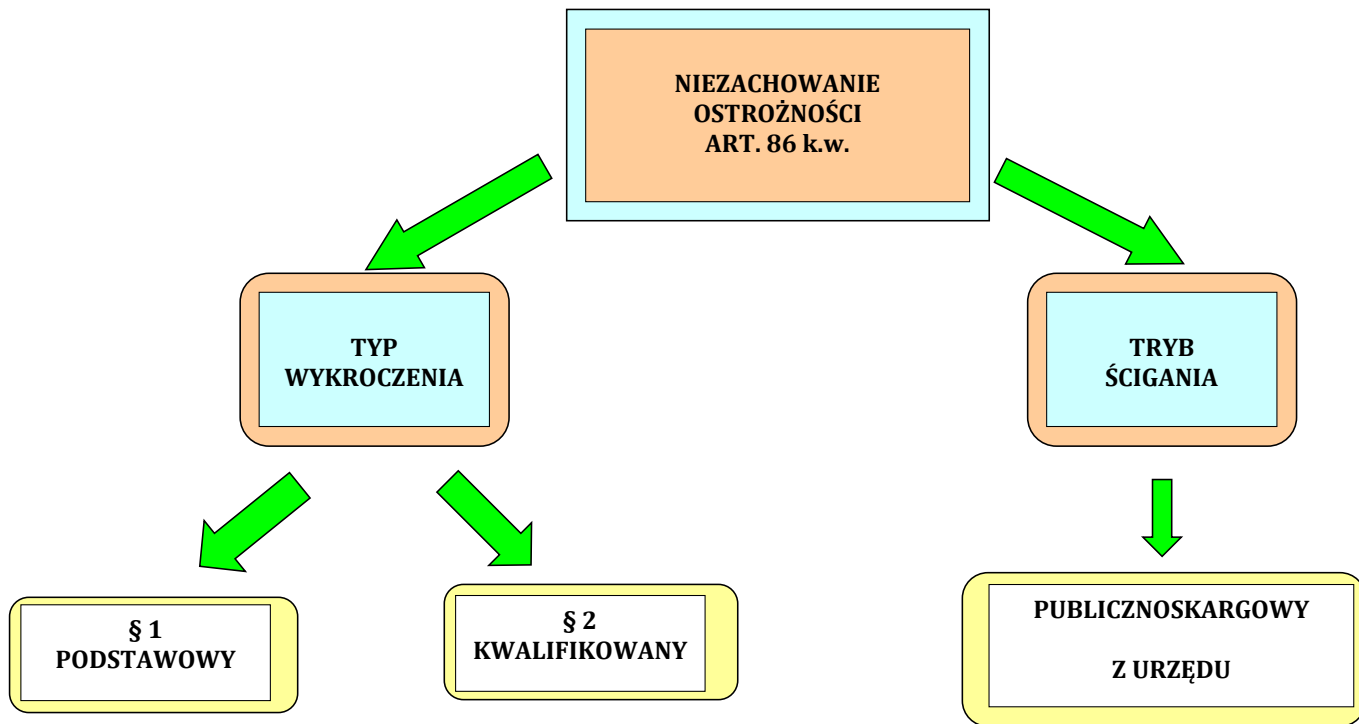
§ 1. Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, nie zachowując należytej ostrożności, powoduje zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, podlega karze grzywny.

§ 2. Kto dopuszcza się wykroczenia określonego w § 1, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 przez osobę prowadzącą pojazd można orzec zakaz prowadzenia pojazdów.

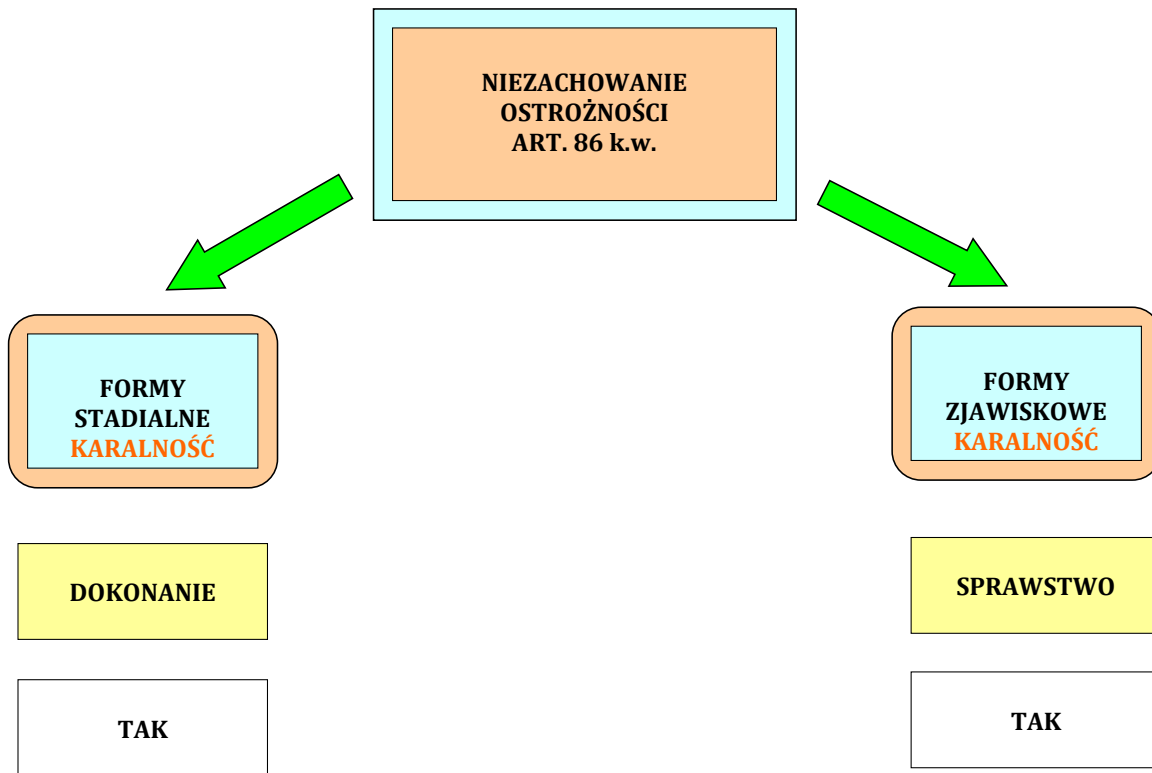

TABLICA NR 19

TABLICA NR 20

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

TABLICA NR 21

Droga publiczna – w rozumieniu ustawy o drogach publicznych, jest to droga zaliczona na podstawie tej ustawy do jednej z kategorii dróg, z której może korzystać każdy zgodnie z jej przeznaczeniem, z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w niej lub w innych przepisach szczególnych. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się na drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i drogi gminne, przy czym ulice leżące w ciągu wymienionych dróg należą do tej samej kategorii co te drogi (Kotkowski W., *Przestępstwa drogowe. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2006, s. 77).

Strefa zamieszkania – jest obszarem obejmującym drogi publiczne lub inne drogi, na którym obowiązują szczególne zasady ruchu drogowego, a wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednio znakami drogowymi „strefa zamieszkania” (D-40), „koniec strefy zamieszkania” (D-41) (Kotkowski W., *Przestępstwa drogowe. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2006, s. 78).

Strefa ruchu – jest to obszar obejmujący co najmniej jedną drogę wewnętrzną na który wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi (konstrukcja podobna do strefy zamieszkania). Wjazd na drogę wewnętrzną znajdującą się w strefie ruchu oznacza znak D-52 strefa ruchu. *Wyjazd ze strefy ruchu oznacza znak D-53 koniec strefy ruchu* (Soboń S., *Kodeks drogowy, Komentarz z orzecnictwem NSA, SN i TK, część I Ustawa – Prawo o ruchu drogowym z komentarzem*, Warszawa 2014, s. 34).

Art. 87 k.w.

Prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu

§ 1. Kto, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega karze aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 złotych.

§ 1a. Tej samej karze podlega, kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1.

§ 2. Kto, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1, podlega karze aresztu do 14 dni albo karze grzywny.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się zakaz prowadzenia pojazdów.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1a lub 2 można orzec zakaz prowadzenia pojazdów innych niż określone w § 1.

**UŻYCIE ALKOHOLU
ART. 87 k.w.**

PODMIOT

**STRONA
PODMIOTOWA**

**PRZEDMIOT
OCHRONY**

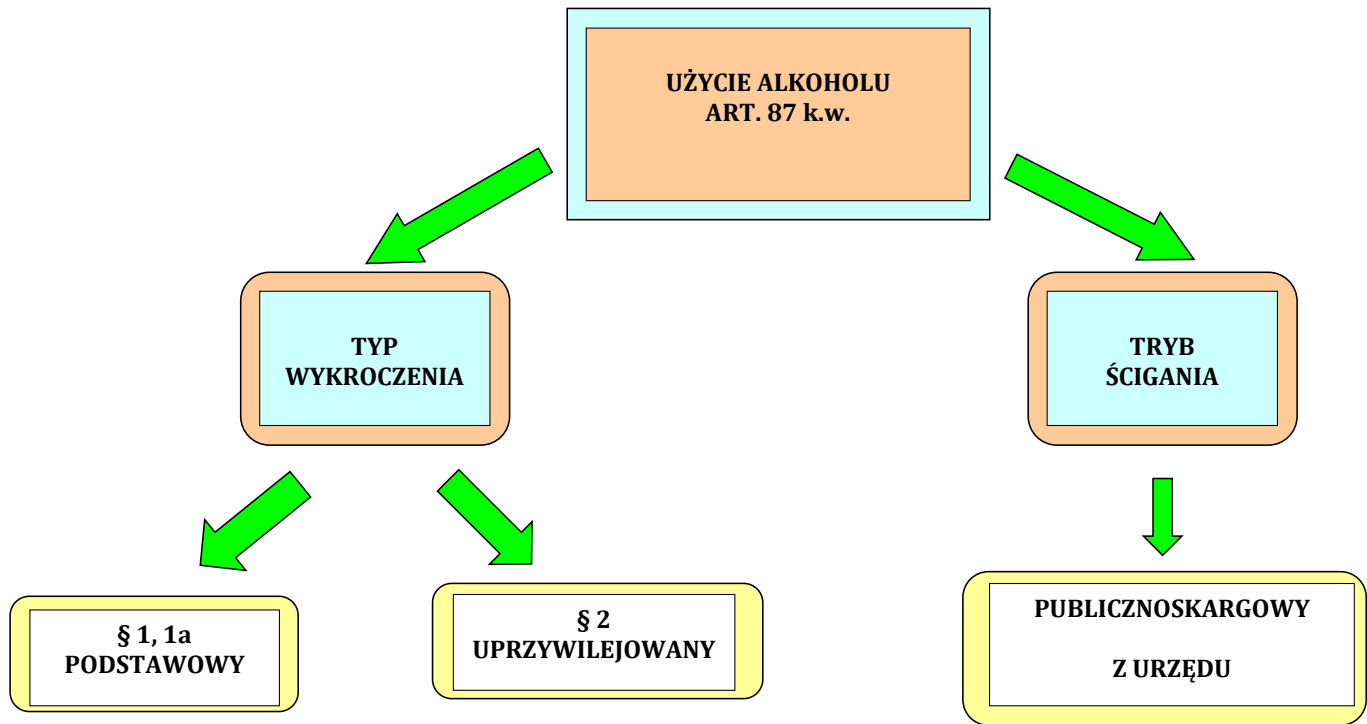
**STRONA
PRZEDMIOTOWA**

INDYWIDUALNY

**WYKROCZENIE
UMYŚLNE
I NIEUMYŚLNE**

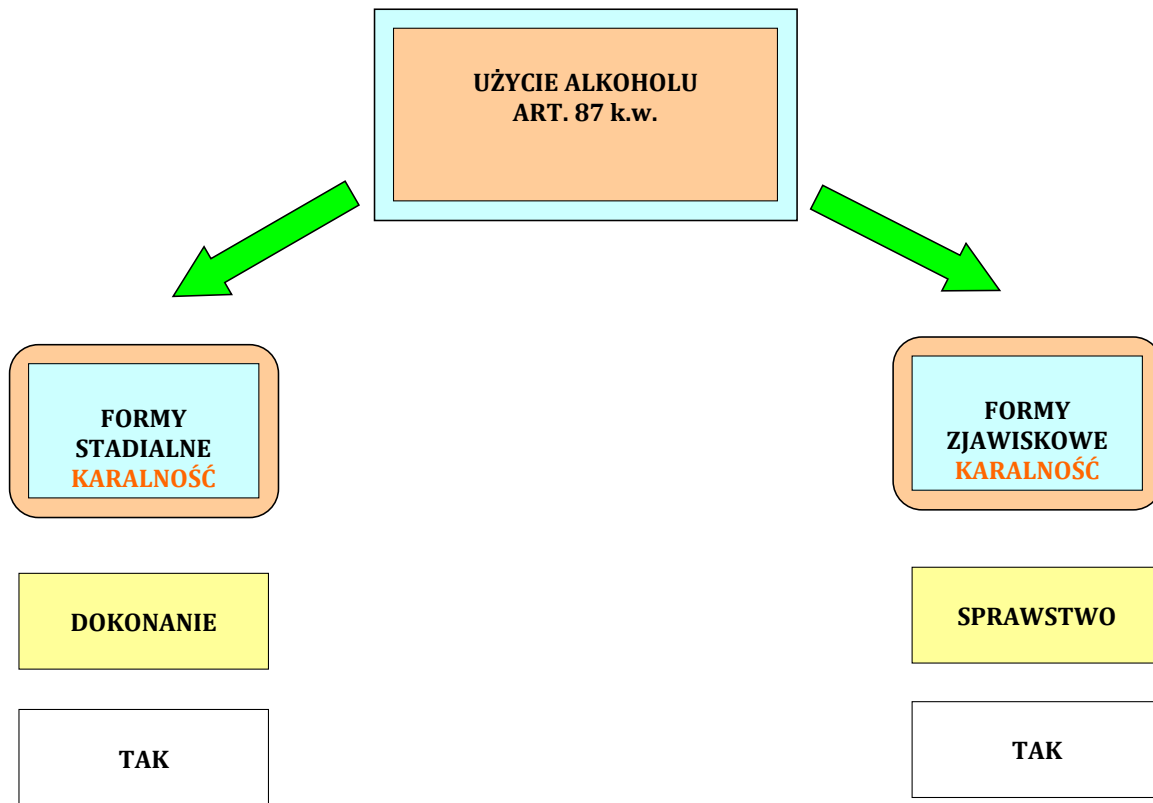
**BEZPIECZEŃSTWO
W RUCHU
LĄDOWYM,
WODNYM,
POWIETRZNYM**

**WYKROCZENIE
Z DZIAŁANIA
FORMALNE**

TABLICA NR 25

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

TABLICA NR 26

Stan po użyciu alkoholu – zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi od 0,2 ‰ do 0,5 ‰ alkoholu albo obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³ (art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.)

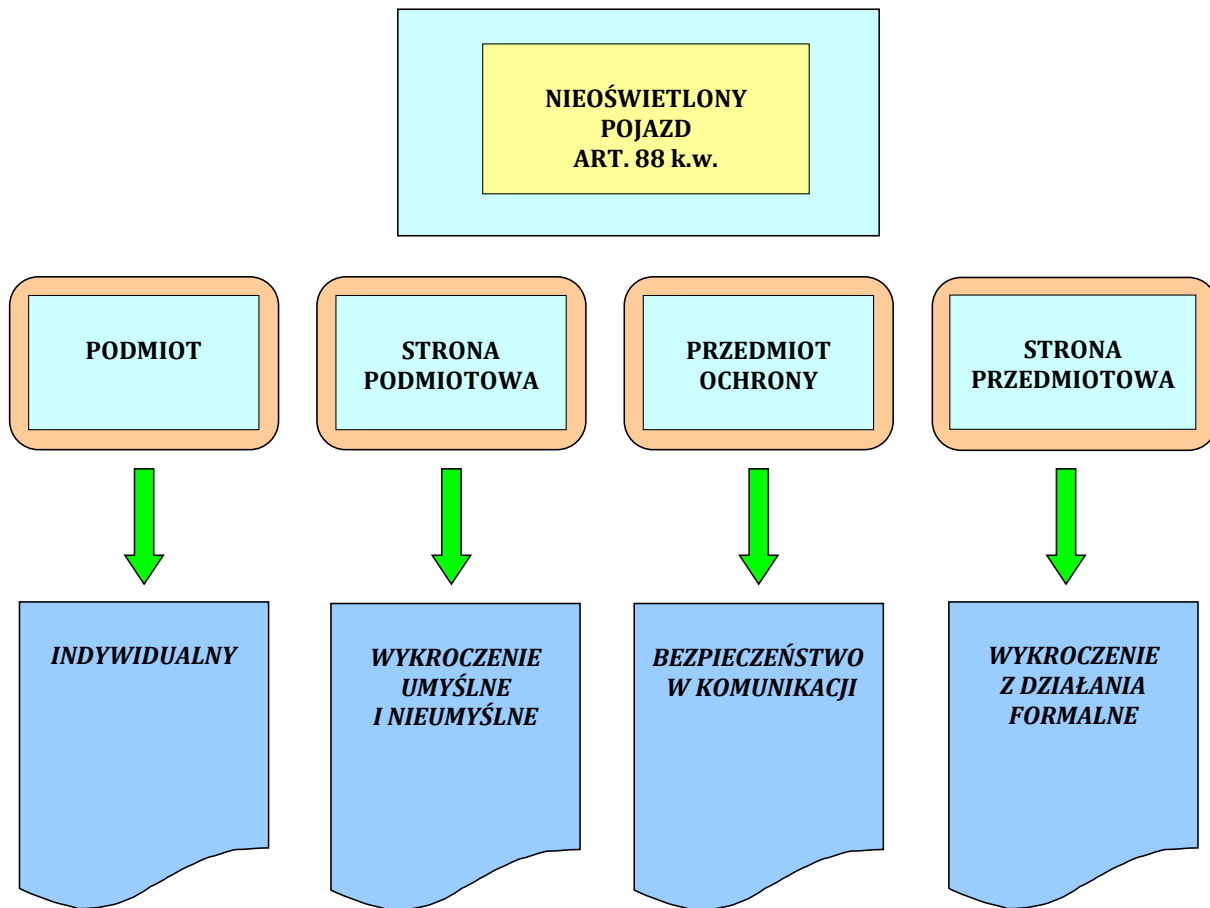
Podobnie działający środek – chodzi o stan po użyciu takich środków, które oddziałują na organizm człowieka w podobny sposób jak alkohol, obniżając jego sprawność psychofizyczną. Do takich środków można zaliczyć niektóre leki, środki odurzające oraz substancje psychotropowe, środki uważane za tzw. zamienniki lub środki zastępcze (np. benzyna) – zob. *R.A. Stefański*, Glosa do wyr. SN z 7.2.2007 r., s. 153; T. Huminiak, *Stan...*, s. 13 i n.; tenże, *Jeszcze o pojęciu...*, s. 19. Niemniej wątpliwości z punktu widzenia odpowiedzialności z art. 87 § 1 i 2 KW pojawiają się po sięgnięciu do przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z 16.7.2014 r. w sprawie wykazu środków działających podobnie do alkoholu oraz warunków i sposobu przeprowadzania badań na ich obecność w organizmie (Dz.U. z 2014 r. poz. 948). W myśl § 1 uznaje się, że środkami działającymi podobnie do alkoholu są wyłącznie: opioidy, amfetamina i jej analogi, kokaina, tetrahydrokanabinole, benzodiazepiny.

Inne pojazdy (nie mechaniczne) – będą nimi w szczególności zaprzęgi konne, rowery, a także statki żaglowe, szybowce. Ponadto nie są pojazdami mechanicznymi rowery zaopatrzone w silnik pomocniczy o pojemności skokowej nie przekraczającej 50 cm³, które zachowują wszystkie normalne cechy charakterystyczne budowy, umożliwiające ich zwykłą eksploatację jako rowerów (Wyrok SN z 25.10.2007 r., III KK 270/07, BPK 2008, nr 1, poz. 7).

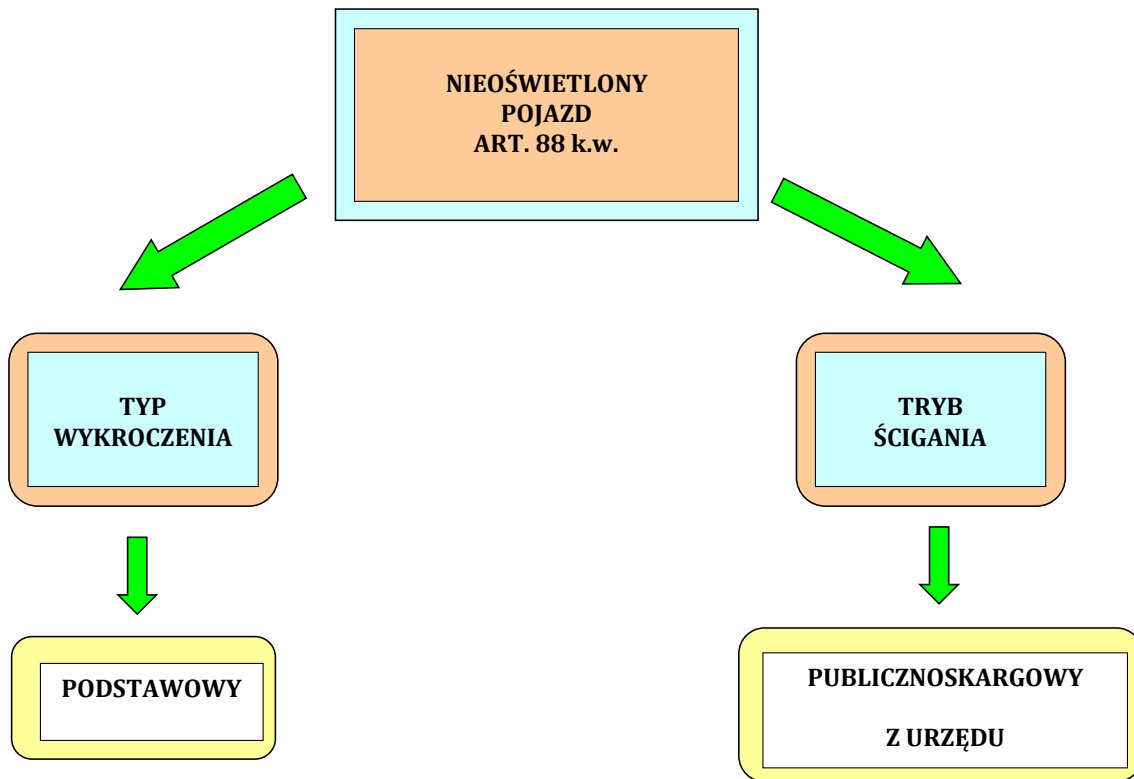
Art. 88 k.w.

Prowadzenie pojazdu bez wymaganych świateł

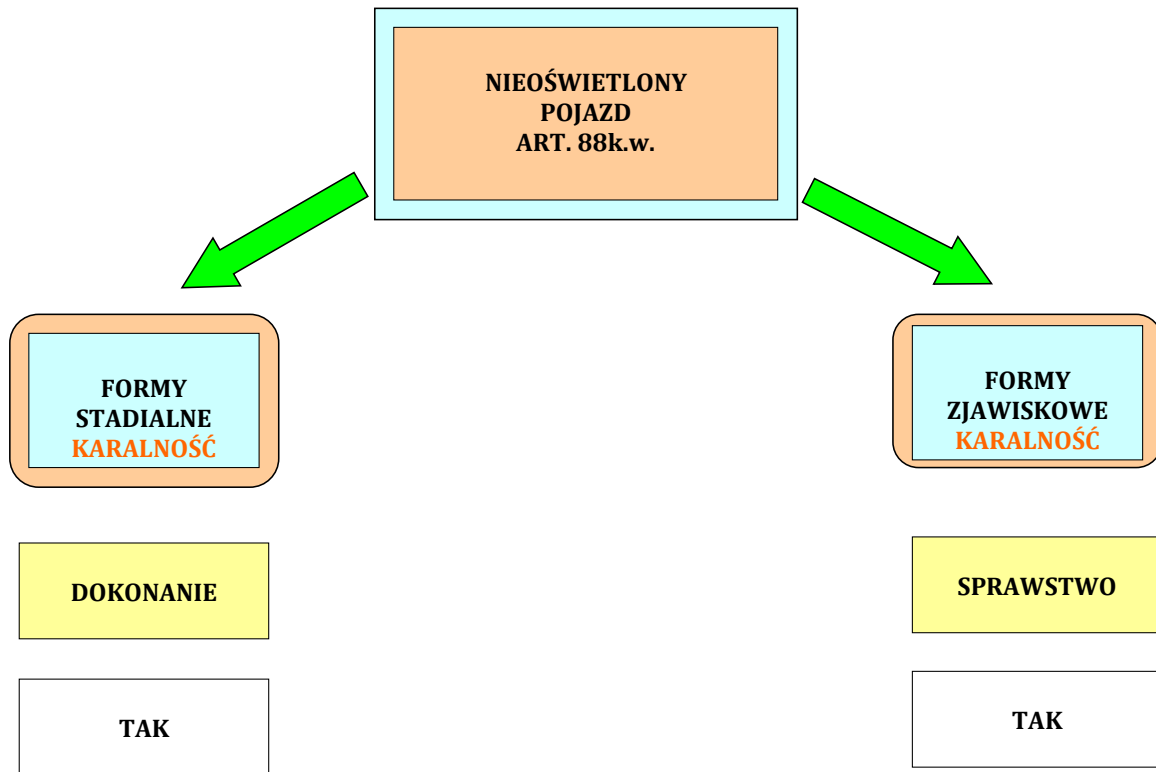
Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd bez wymaganych przepisami świateł lub pozostawia pojazd bez wymaganego przepisami oświetlenia, podlega karze grzywny.

TABLICA NR 29

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

Pojazd – pojazd to środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane. Taka definicja obejmuje zatem nie tylko te pojazdy, które pełniąc funkcję środka transportu, są przystosowane do przewozu osób lub rzeczy, lecz również te maszyny i urządzenia, które są przystosowane do poruszania się po drodze, np. koparki, maszyny rolnicze.

Pozostawienie pojazdu bez wymaganego przepisami oświetlenia – jest to wykroczenie w wypadku naruszenia art. 52 Ustawy Prawo o ruchu drogowym, gdzie według treści cytowanego przepisu kierujący pojazdem silnikowym lub szynowym w warunkach niedostatecznej widoczności podczas zatrzymania niewynikającego z warunków ruchu lub przepisów ruchu drogowego oraz podczas postoju jest obowiązany używać świateł pozycyjnych przednich i tylnych lub świateł postojowych. Podczas zatrzymania lub postoju w miejscu oświetlonym, w stopniu zapewniającym widoczność pojazdu lub znajdującym się poza jezdnią i poboczem, wszystkie światła pojazdu mogą być wyłączone, co nie dotyczy pojazdu szynowego oraz pojazdu, na którym znajduje się urządzenie lub ładunek wystające poza pojazd i wymagające oznaczenia odrębnymi światłami.

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym – art. 2 pkt 31 (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 110 z późn. zm.)

Art. 89 k.w.

Małoletni na drodze

Kto, mając obowiązek opieki lub nadzoru nad małoletnim do lat 7, dopuszcza do przebywania małoletniego na drodze publicznej lub na torach pojazdu szynowego, podlega karze grzywny albo karze nagany.

**MAŁOLETNI NA DRODZE
ART. 89 k.w.**

PODMIOT

**STRONA
PODMIOTOWA**

**PRZEDMIOT
OCHRONY**

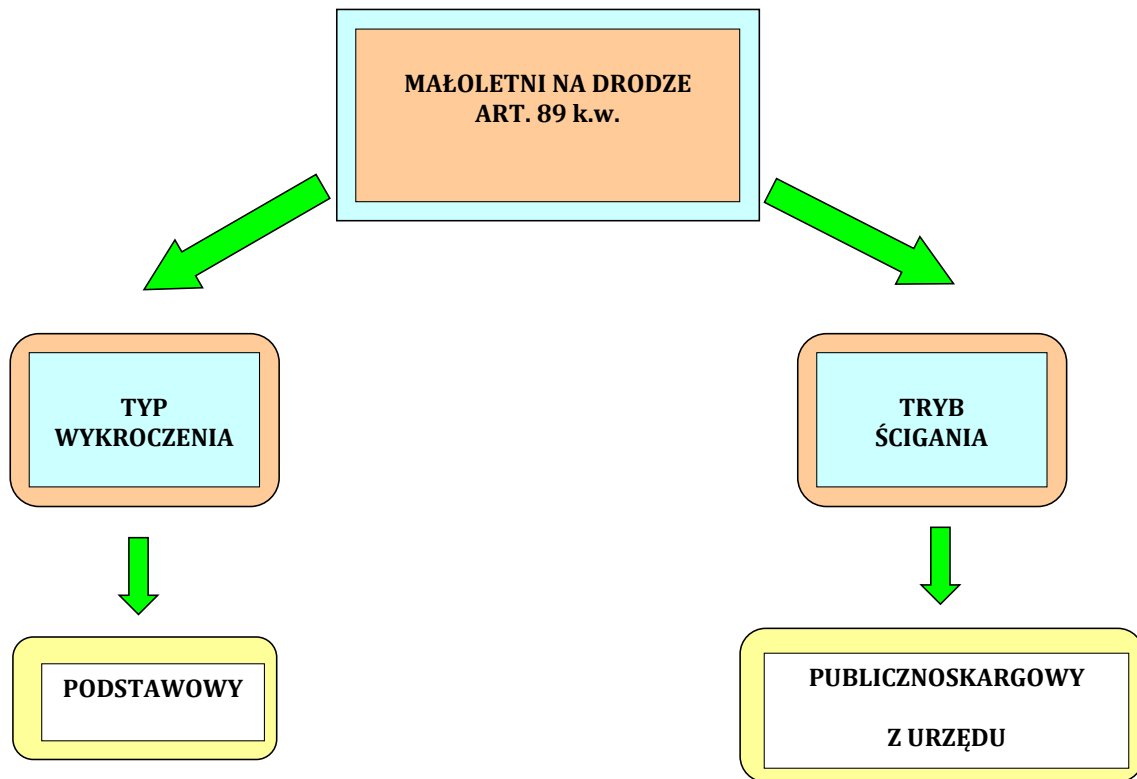
**STRONA
PRZEDMIOTOWA**

INDYWIDUALNY

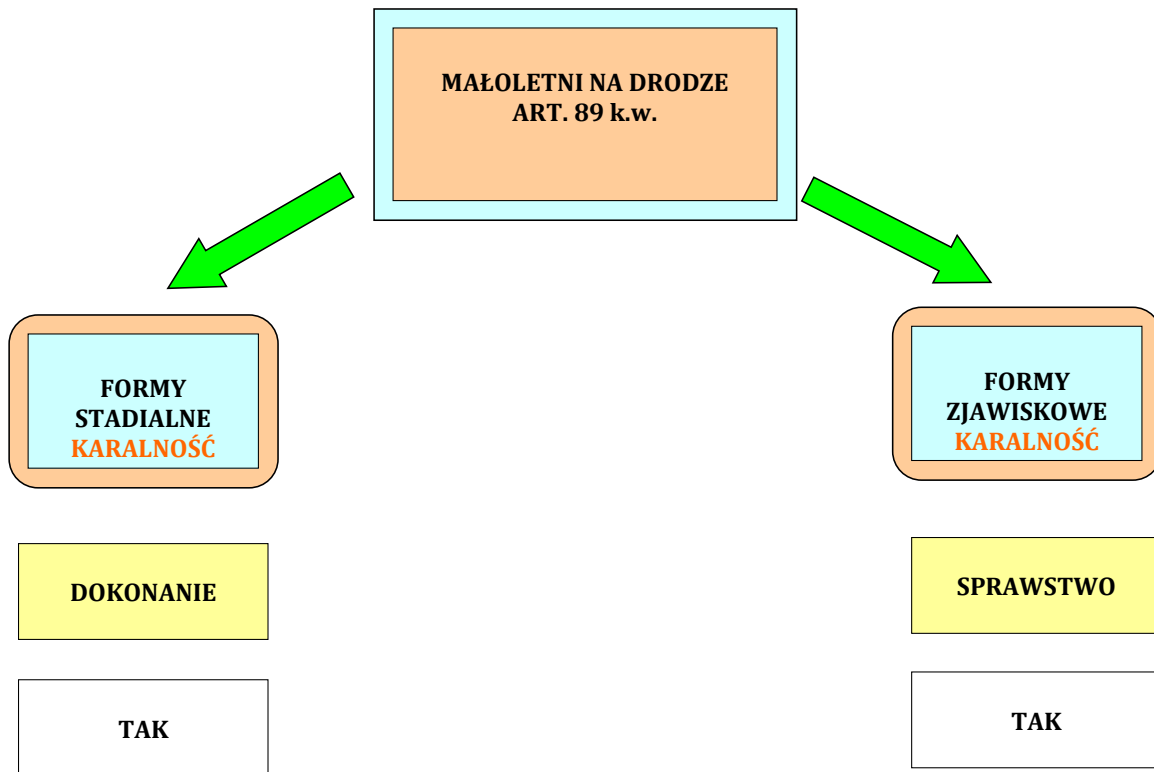
**WYKROCZENIE
UMYŚLNE
I NIEUMYŚLNE**

**BEZPIECZEŃSTWO
W RUCHU
LĄDOWYM**

**WYKROCZENIE
Z DZIAŁANIA LUB
ZANIECHANIA
FORMALNE**

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

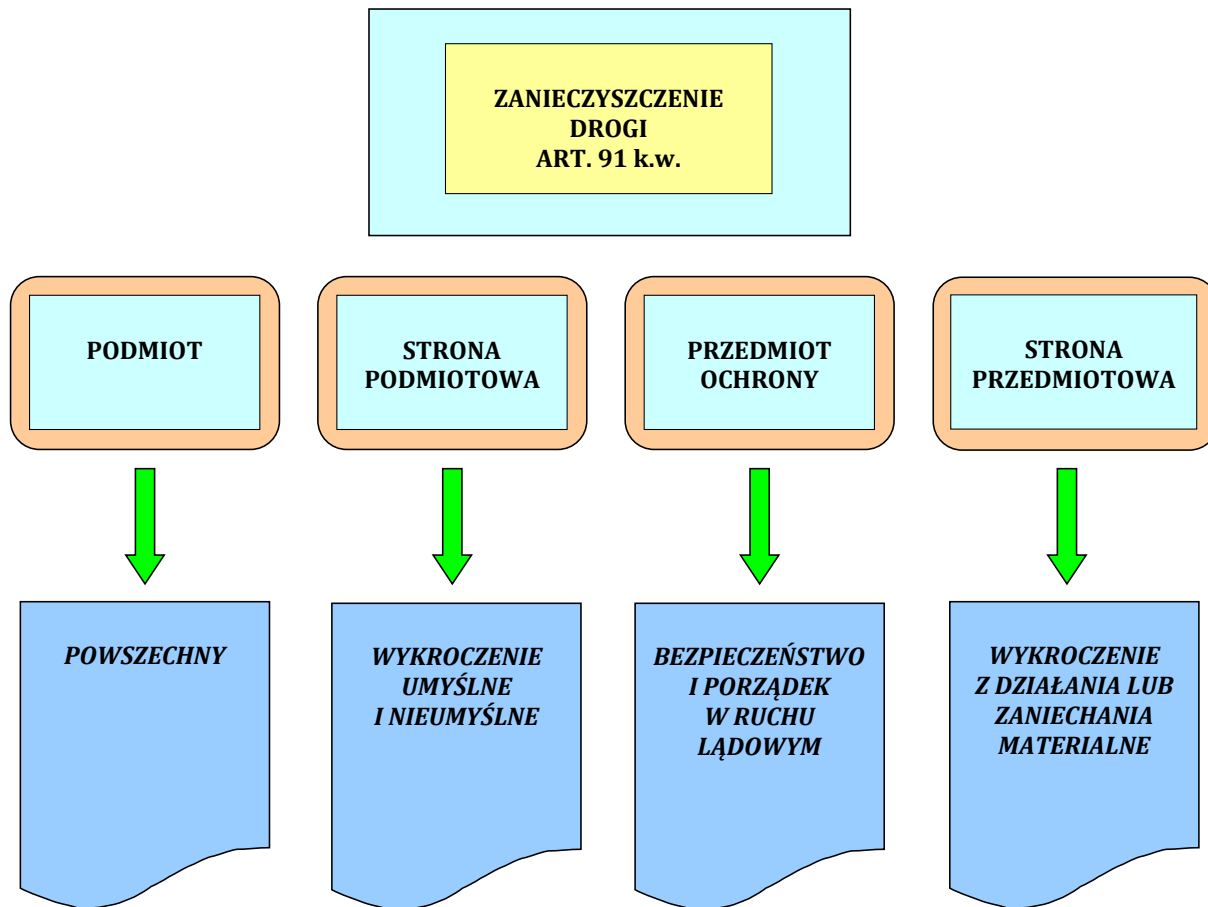

Obowiązek opieki lub nadzoru nad małoletnim do lat 7 – źródłem obowiązku może być sprawowanie władzy rodzicielskiej, a także prawne lub faktyczne sprawowanie opieki, np. obowiązki wychowawczyni w przedszkolu. Podmiotem wykroczenia może być także osoba, która bierze cudze dziecko na spacer i faktycznie zobowiązana jest do sprawowania nad nim opieki. Zachowanie sprawcy polega na dopuszczeniu do przebywania dziecka do lat 7 na drodze publicznej, w rozumieniu ustawy o drogach publicznych albo na torach pojazdu szynowego (tramwaju, pociągu). (Art. 43 ust. 1 Ustawy Prawo o ruchu drogowym z dnia 20 czerwca 1997 r. (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1990 z póź. zm.).

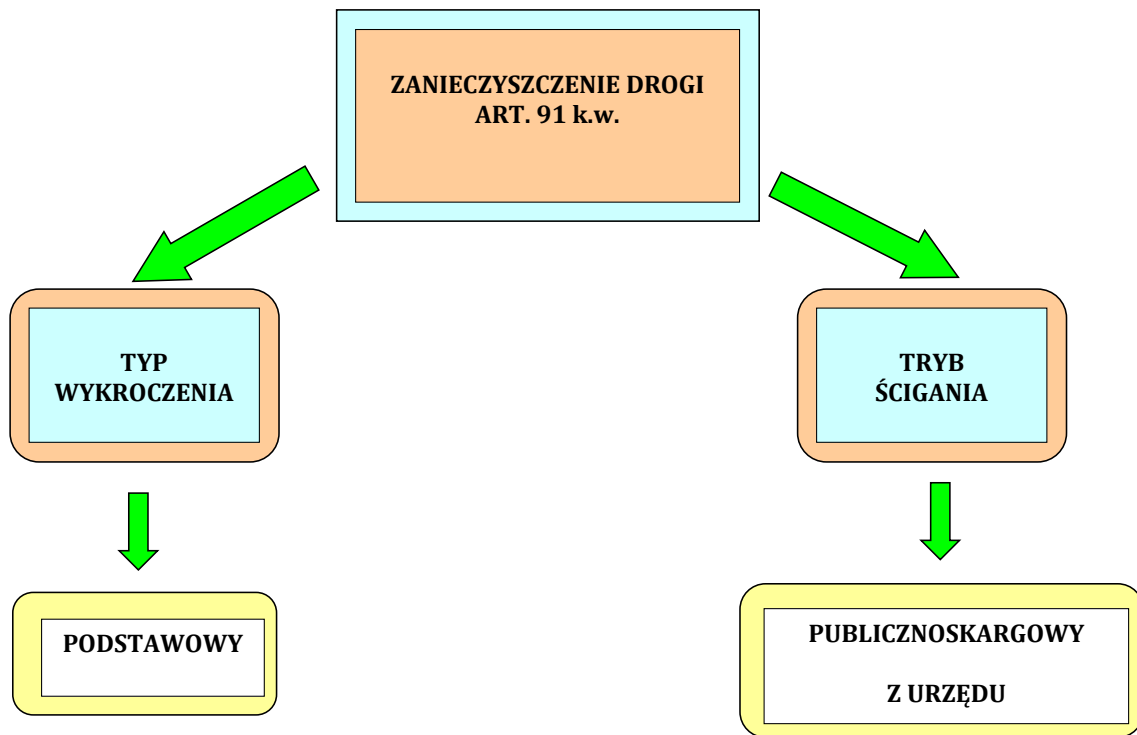
Art. 91 k.w.

Zanieczyszczenie drogi

Kto zanieczyszcza drogę publiczną lub na tej drodze pozostawia pojazd lub inny przedmiot albo zwierzę w okolicznościach, w których może to spowodować niebezpieczeństwo lub stanowić utrudnienie w ruchu drogowym, podlega karze grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

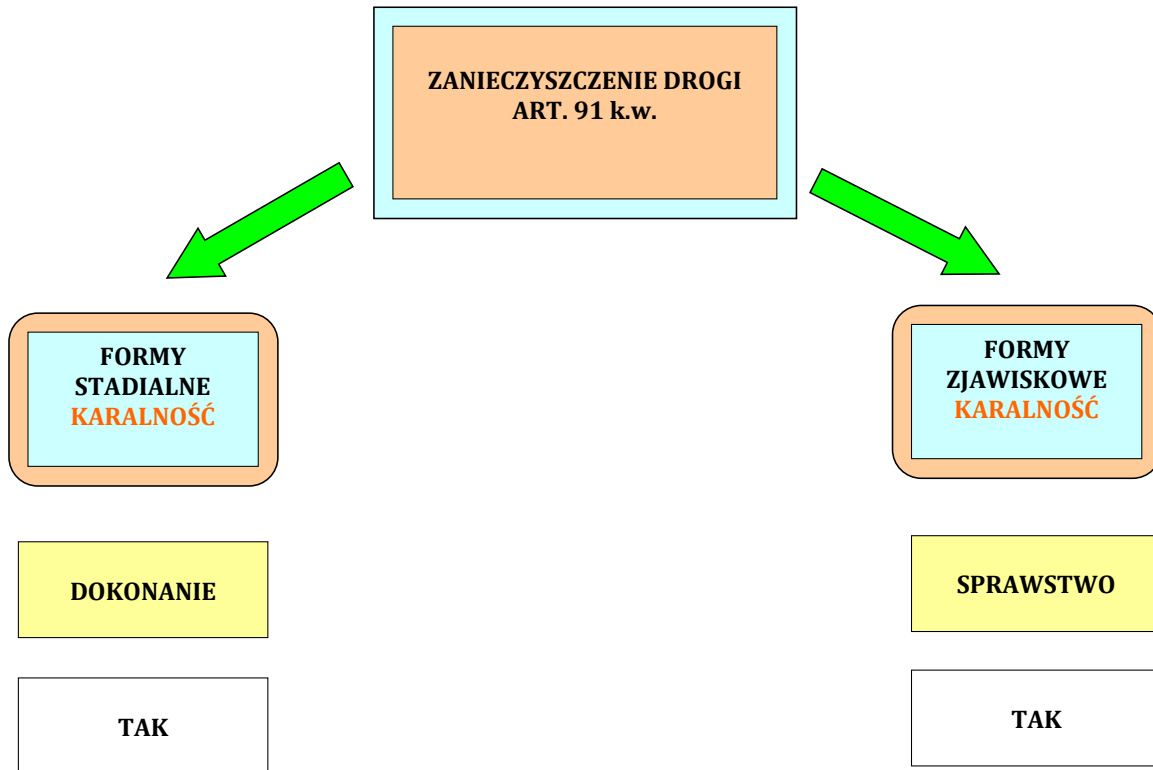

TABLICA NR 39

TABLICA NR 40

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

Zanieczyszczanie a zaśmiecanie drogi publicznej – pewne znaczenie praktyczne może mieć odróżnienie zanieczyszczenia od zaśmiecenia drogi publicznej. Artykuł 91 k.w. nie wspomina o zaśmieceniu, ale doszukiwanie się merytorycznej różnicy między tymi pojęciami byłoby zajęciem jałowym wobec treści art. 145 k.w., który traktuje alternatywnie zanieczyszczenie i zaśmiecenie, m.in. drogi i ulicy. Istota rzeczy tkwi w tym, że z punktu widzenia odpowiedzialności z art. 91 k.w. zanieczyszczenie musi być zdatne do spowodowania niebezpieczeństwa, np. rozlanie oleju, melasy wywożonej z cukrowni itp. Jeżeli natomiast zanieczyszczenie (ani zaśmiecenie) drogi nie mogło spowodować niebezpieczeństwa ani utrudnienia ruchu, to czyn sprawcy może być oceniony jako wykroczenie z art. 145 k.w. (Bojarski M. (red.) C.H. Beck, *Kodeks wykroczeń z komentarzem*, Warszawa 2019, s. 778).

Art. 92 k.w.

Niepodporządkowanie się znakowi

§ 1. Kto nie stosuje się do znaku lub sygnału drogowego albo do sygnału lub polecenia osoby uprawnionej do kierowania ruchem lub do kontroli ruchu drogowego, podlega karze grzywny albo karze nagany.

§ 2. Kto w celu uniknięcia kontroli nie stosuje się do sygnału osoby uprawnionej do kontroli ruchu drogowego, nakazującego zatrzymanie pojazdu, podlega karze aresztu albo grzywny.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 2 można orzec zakaz prowadzenia pojazdów.

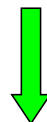
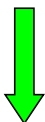
**NIEPODPORZĄDKOWANIE SIĘ
ZNAKOWI
ART. 92 k.w.**

PODMIOT

**STRONA
PODMIOTOWA**

**PRZEDMIOT
OCHRONY**

**STRONA
PRZEDMIOTOWA**

**§ 1
POWSZECHNY
§ 2
INDYWIDUALNY**

**§ 1
UMYŚLNE,
NIEUMYŚLNE
§ 2
UMYŚLNE,
KIERUNKOWE**

**BEZPIECZEŃSTWO
I PORZĄDEK
W RUCHU
LĄDOWYM**

**WYKROCZENIE
Z DZIAŁANIA LUB
ZANIECHANIA
FORMALNE**

**NIEPODPORZĄDKOWANIE SIĘ
ZNAKOWI
ART. 92 k.w.**

**TYP
WYKROCZENIA**

**TRYB
ŚCIGANIA**

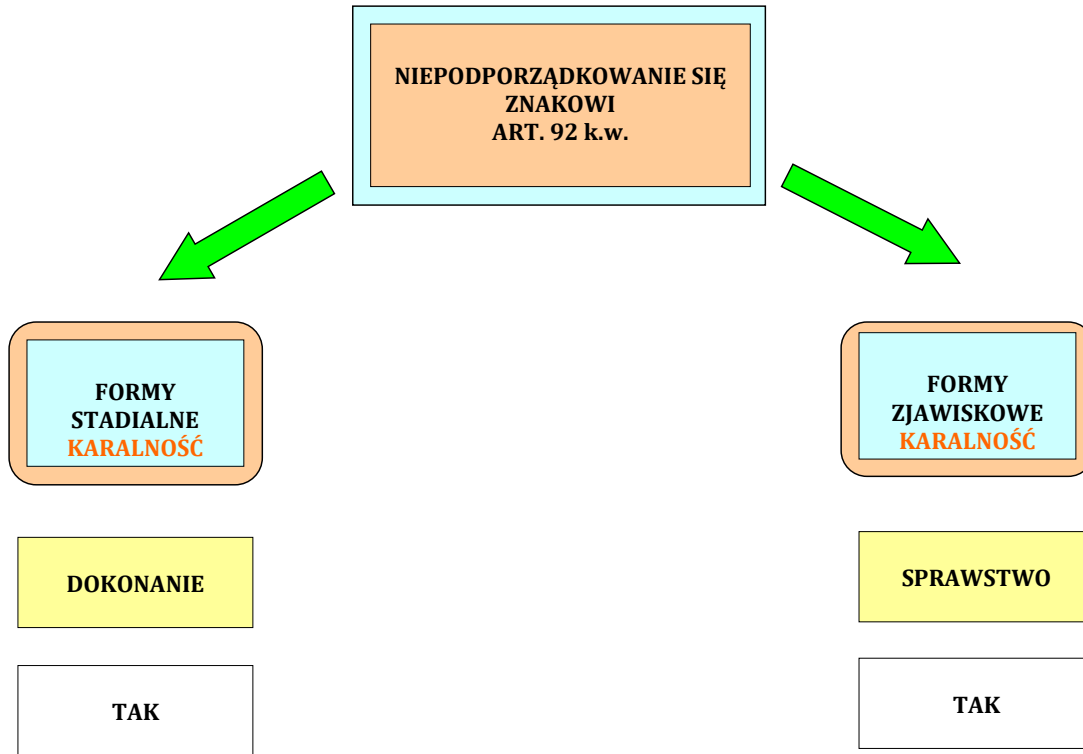
**§ 1
PODSTAWOWY**

**§ 2
KWALIFIKOWANY**

**PUBLICZNOSKARGOWY
Z URZĘDU**

TABLICA NR 45

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

OSOBY UPOWAŻNIONE DO KIEROWNIA RUCHEM – osoby upoważnione do kierowania ruchem to :

- policjant,
- żołnierz Żandarmerii Wojskowej lub wojskowego organu porządkowego, zabezpieczający przemarsz lub przejazd kolumny wojskowej albo w razie akcji związanej z ratowaniem życia lub mienia,
- funkcjonariusz Straży Granicznej,
- inspektor Inspekcji Transportu Drogowego,
- umundurowany funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej,
- strażnik gminny (miejski),
- pracownik kolejowy na przejeździe kolejowym,
- osoba działająca w imieniu zarządcy drogi lub osoba wykonująca roboty na drodze na zlecenie lub za zgodą zarządcy drogi,
- osoba nadzorująca bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię, w wyznaczonym miejscu,
- kierujący autobusem szkolnym w miejscach postoju związanych z wsiadaniem lub wysiadaniem dzieci,
- ratownik górski podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej,
- strażnik leśny lub funkcjonariusz Straży Parku – na terenie odpowiednio lasu lub parku narodowego,
- strażak Państwowej Straży Pożarnej podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej,
- członek ochotniczej straży pożarnej podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej,
- funkcjonariusz Służby Ochrony Państwa podczas wykonywania czynności,
- pilot podczas wykonywania czynności związanych z pilotowaniem przejazdu pojazdu nienormatywnego.

art. 6 ust.1 ustawy Prawo o ruchu drogowym z dnia 20 czerwca 1997 r. (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 110 z późn. zm.)

Hierarchia ważności znaków – w myśl tych przepisów uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani stosować się do poleceń i sygnałów dawanych przez osoby kierujące ruchem lub uprawnione do jego kontroli, sygnałów świetlnych oraz znaków drogowych, nawet wówczas, gdy z przepisów ustawy wynika inny sposób zachowania niż nakazany przez te osoby, sygnały świetlne lub znaki drogowe. Przy czym polecenia i sygnały dawane przez osoby kierujące ruchem lub uprawnione do jego kontroli mają pierwszeństwo przed sygnałami świetlnymi i znakami drogowymi. Sygnały świetlne mają zaś pierwszeństwo przed znakami drogowymi regulującymi pierwszeństwo przejazdu (*komentarz do art. 92 k.w., red. Daniluk 2019, wyd. 2*).

Sygnały nadawane przez osoby uprawnione

- kierujący ruchem daje sygnały za pomocą postawy i ruchu rąk,
- postawa, w której kierujący ruchem jest zwrócony bokiem do nadjeżdżających pojazdów, oznacza zezwolenie na wjazd na skrzyżowanie lub odcinek drogi za osobą kierującą ruchem, a dla pieszych – zezwolenie na wejście na jezdnię,
- postawa, w której kierujący ruchem jest zwrócony przodem lub tyłem do nadjeżdżających pojazdów, oznacza zakaz wjazdu na skrzyżowanie lub odcinek drogi za osobą kierującą ruchem, a dla pieszych – zakaz wejścia na jezdnię.
- podniesienie ręki do góry przez osobę kierującą ruchem oznacza mającą nastąpić zmianę dotychczasawanego sygnału. Dla uczestników ruchu, dla których ruch był zamknięty, oznacza, że za chwilę będzie dawany sygnał oznaczający zezwolenie na wjazd lub wejście, a dla uczestników ruchu, dla których ruch był otwarty, oznacza, że za chwilę będzie dawany sygnał zakazujący wjazdu lub wejścia.
- ręka osoby kierującej ruchem wyciągnięta poziomo, poprzecznie do kierunku jazdy zbliżających się pojazdów, oznacza zakaz wjazdu

Zatrzymanie pojazdu – według § 109 Rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów, sygnał oznaczający nakaz zatrzymania pojazdu jest dawany:

- 1) w warunkach dostatecznej widoczności – tarczą do zatrzymywania pojazdów,
- 2) w warunkach niedostatecznej widoczności – tarczą do zatrzymywania pojazdów ze światłem odbłaskowym lub światłem czerwonym albo latarką ze światłem czerwonym.

Tarcza do zatrzymywania pojazdów ma kształt czerwonego koła z białym obrzeżem. Umundurowany policjant, inspektor Inspekcji Transportu Drogowego, żołnierz Żandarmerii Wojskowej i żołnierz wojskowych organów porządkowych mogą w warunkach dostatecznej widoczności dawać sygnał do zatrzymania pojazdu samą ręką.

Tylko legalne ustawienie znaku może skutkować odpowiedzialnością za wykroczenie z art. 92 § 1 KW (tak trafnie SN w wyr. z 23.4.2008 r., III KK 445/07, OSNwSK 2008, nr 1, poz. 928).

Art. 94 k.w.

Prowadzenie pojazdu bez uprawnień

§ 1. Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd, nie mając do tego uprawnienia, podlega karze grzywny.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto prowadzi na drodze publicznej w strefie zamieszkania lub strefie ruchu pojazd pomimo braku dopuszczenia pojazdu do ruchu.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w § 1 można orzec zakaz prowadzenia pojazdów.

**PROWADZENIE POJAZDU BEZ
UPRAWNIENÍ
ART. 94 k.w.**

PODMIOT

**STRONA
PODMIOTOWA**

**PRZEDMIOT
OCHRONY**

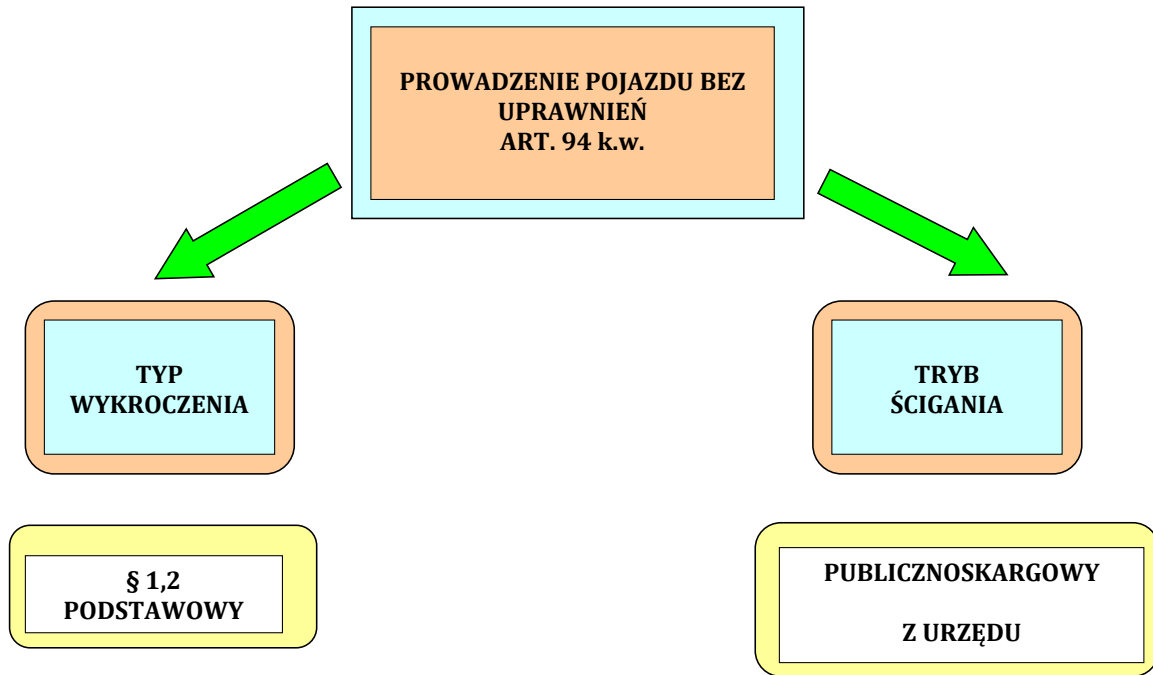
**STRONA
PRZEDMIOTOWA**

INDYWIDUALNY

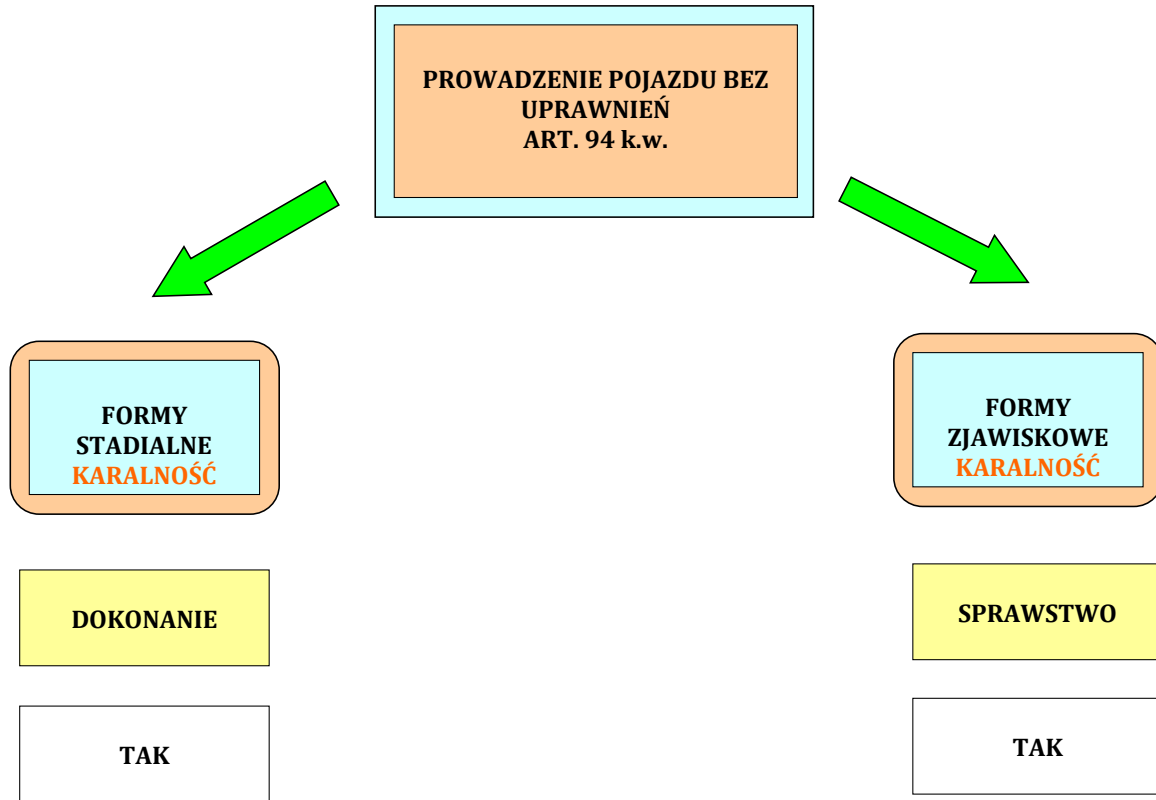
**UMYŚLNE,
NIEUMYŚLNE**

**BEZPIECZEŃSTWO
W RUCHU
DROGOWYM**

**WYKROCZENIE
Z DZIAŁANIA
FORMALNE**

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

TABLICA NR 53

Dokumenty uprawniające do kierowania pojazdami – dokumentem stwierdzającym posiadanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów składającym się z pojazdu silnikowego i przyczepy lub naczepy jest wydane w kraju:

- prawo jazdy,
- pozwolenie wojskowe,
- międzynarodowe prawo jazdy,
- krajowe prawo jazdy określone w umowie międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, lub wydane za granicą:
- międzynarodowe prawo jazdy, określone w Konwencji o ruchu drogowym, podpisanej w Genewie 19.9.1949 r.,
- krajowe lub międzynarodowe prawo jazdy, określone w Konwencji o ruchu drogowym, sporządzonej w Wiedniu 8.11.1968 r.,
- krajowe prawo jazdy wydane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Natomiast według art. 7 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami dokumentem stwierdzającym posiadanie uprawnienia do kierowania:

- tramwajem – jest pozwolenie na kierowanie tramwajem;
- rowerem i wózkiem rowerowym – jest karta rowerowa lub prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 lub T – w przypadku osób, które nie ukończyły 18 lat;
- pojazdem zaprzęgowym – jest karta rowerowa lub prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 lub T – w przypadku osób, które nie ukończyły 18 lat.

(art. 4 ust. 1 Ustawy z 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1268 z późn. zm.)

Z przepisów wynika, że osoba, która ukończyła 18 lat może bez konieczności uzyskiwania jakichś uprawnień prowadzić rower, wózek rowerowy i pojazd zaprzęgowy, ale już nie motorower, gdyż do tego potrzebne są uprawnienia i stwierdzający je dokument.

Na równi z brakiem uprawnienia należy traktować sytuacje, kiedy upłynął termin ważności uprawnienia, a także kiedy sprawca prowadzi pojazd mimo orzeczonego wobec niego zakazu prowadzenia pojazdów. „Określone w hipotezie art. 94 § 1 Kodeksu wykroczeń zachowanie polegające na prowadzeniu pojazdu, na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, »nie mając do tego uprawnienia«, obejmuje swoim zakresem zarówno osoby, które w ogóle nie posiadały takich uprawnień lub utraciły je w wyniku ich cofnięcia, jak i takie, które je posiadają, ale nie mogą ich realizować, np. na mocy wyroku, którym orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych" (wyr. WSA w Olsztynie z 16.9.2014 r., II SA/Ol 761/14, OSG 2015, nr 9, poz. 74).

Art. 95 k.w.

Prowadzenie pojazdu bez wymaganych dokumentów

Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd, nie mając przy sobie wymaganych dokumentów, podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany.

**PROWADZENIE POJAZDU BEZ
DOKUMENTÓW
ART. 95 k.w.**

PODMIOT

**STRONA
PODMIOTOWA**

**PRZEDMIOT
OCHRONY**

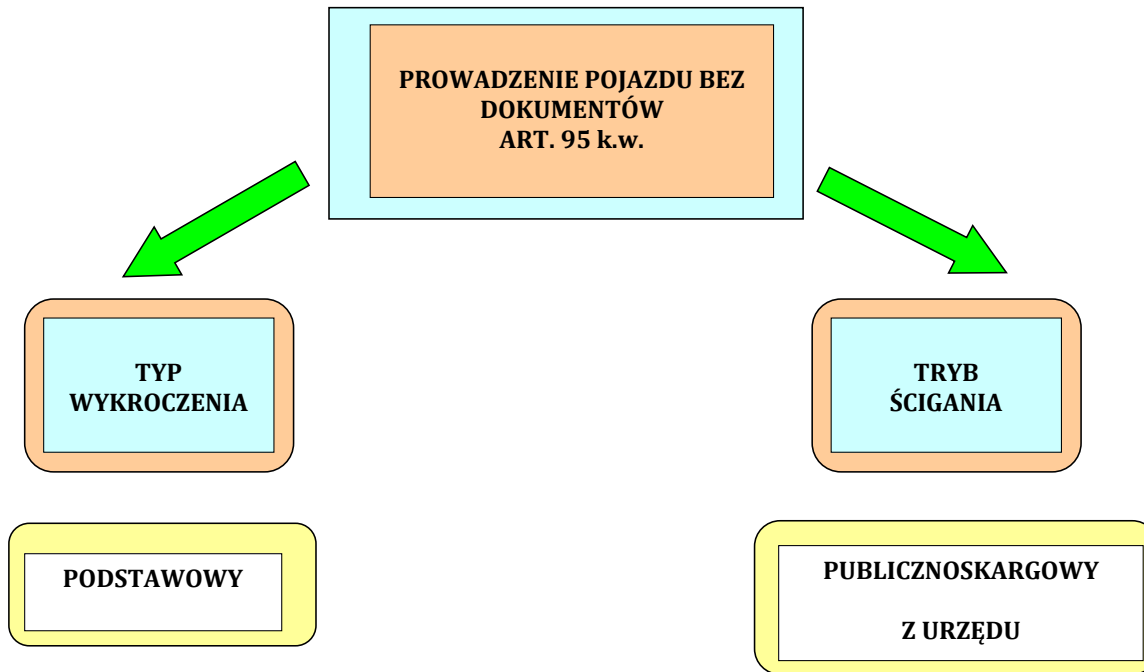
**STRONA
PRZEDMIOTOWA**

INDYWIDUALNY

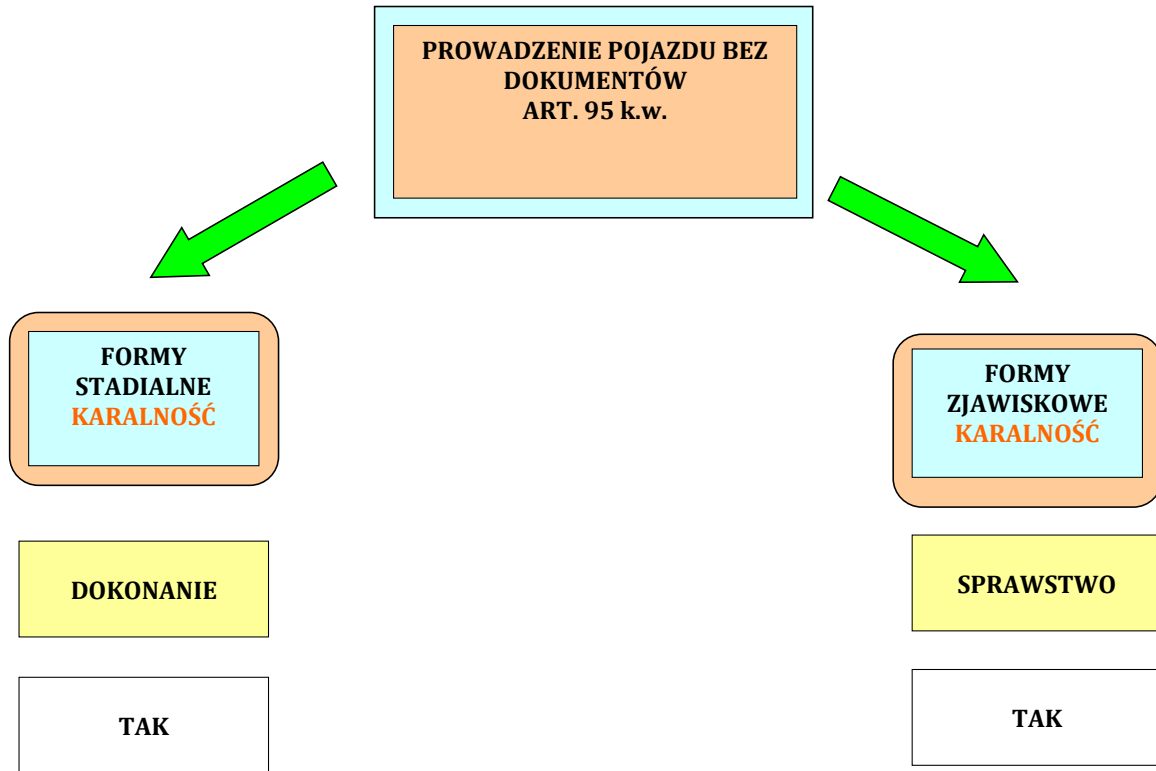
**UMYŚLNE,
NIEUMYŚLNE**

**PORZĄDEK
W KOMUNIKACJI**

**WYKROCZENIE
Z DZIAŁANIA
FORMALNE**

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

Dokumenty, które powinien posiadać przy sobie kierujący pojazdem i okazywać na żądanie uprawnionego organu wymagane dla danego rodzaju pojazdu lub kierującego to:

- dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem,
- zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym z wynikiem pozytywnym w zakresie wyposażenia pojazdu w blokadę alkoholową w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 5 pkt. 7 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami;
- protokół z ostatniej drogowej kontroli technicznej, jeżeli taka była przeprowadzona – w przypadku pojazdu kategorii M2, M3, N2 i N3, przyczepy kategorii O3 i O4 i ciągnika kołowego kategorii T5 użytkowanego na drodze publicznej do wykonywania zarobkowego przewozu rzeczy,
- zezwolenie (na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi), o którym mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami,
- dokument potwierdzający kalibrację blokady alkoholowej, wystawiony przez producenta urządzenia lub jego upoważnionego przedstawiciela.
- inne dokumenty, jeżeli obowiązek taki wynika z odrębnej ustawy.

Art. 96 k.w.

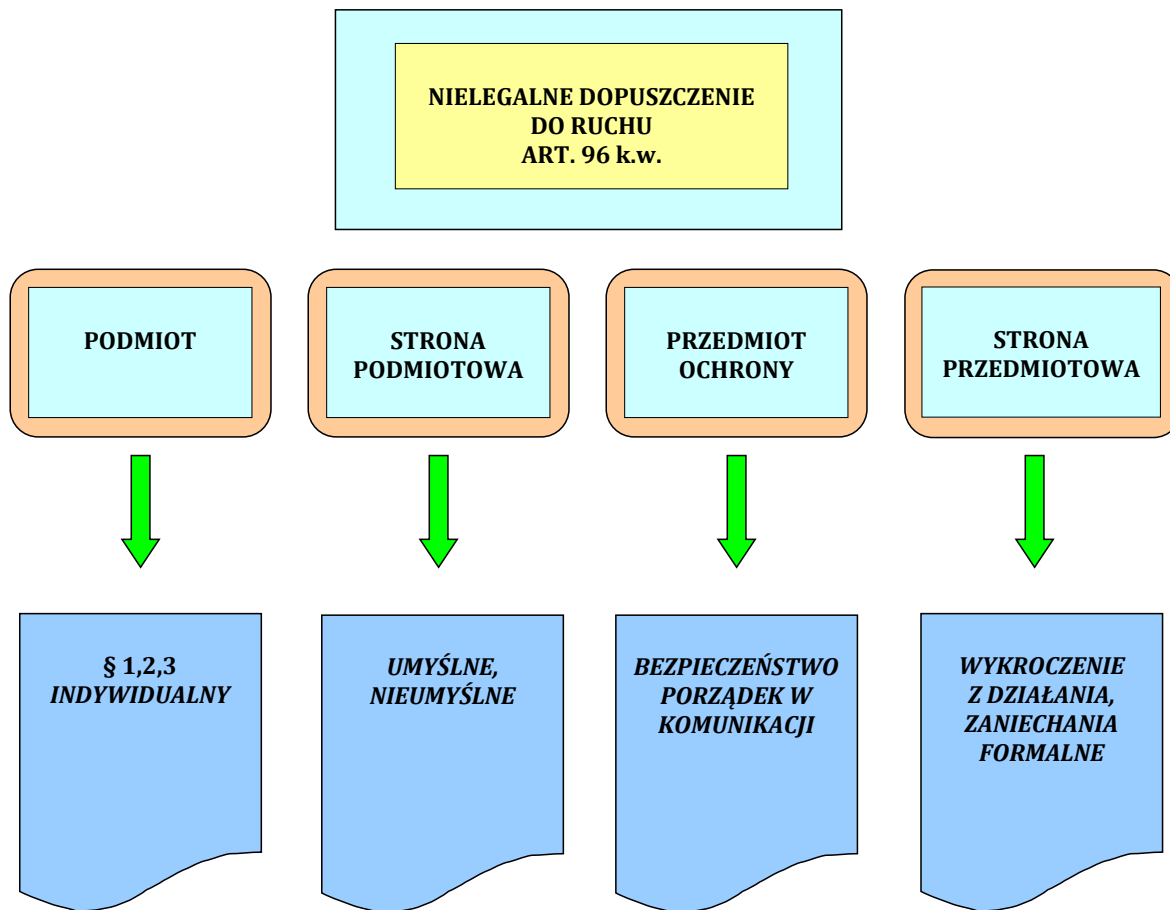
Nielegalne dopuszczenie do ruchu

§ 1. Właściciel, posiadacz, użytkownik lub prowadzący pojazd, który na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu dopuszcza:

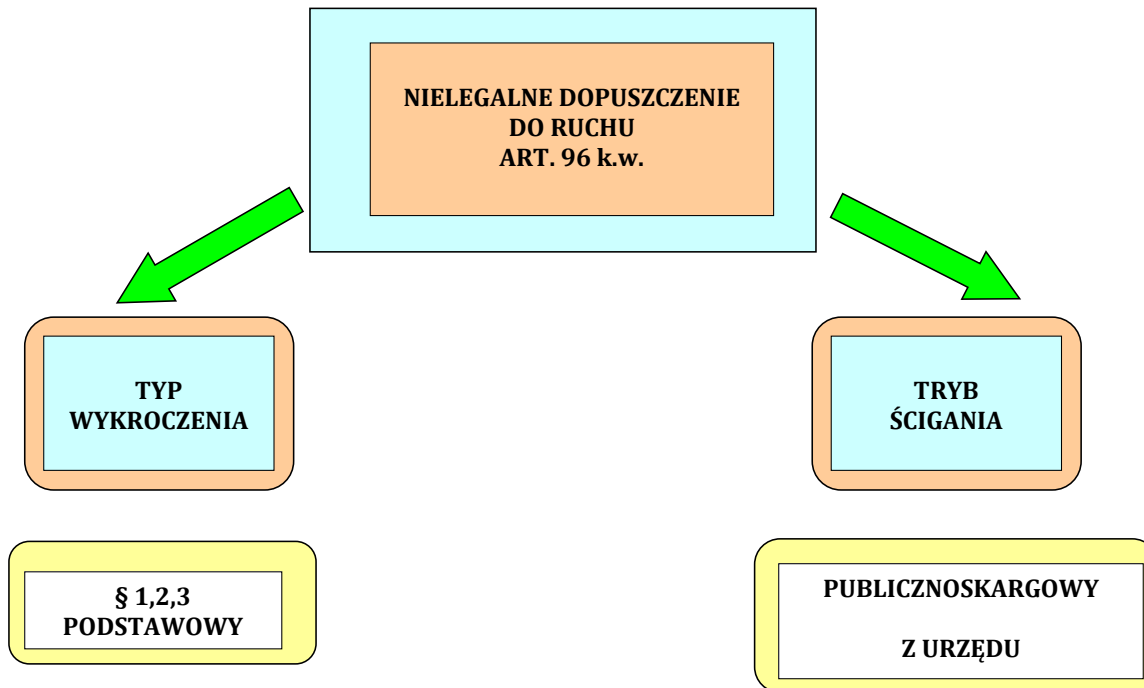
- 1) do prowadzenia pojazdu osobę niemającą sprawności fizycznej lub psychicznej w stopniu umożliwiającym należyte prowadzenie pojazdu,
- 2) do prowadzenia pojazdu osobę niemającą wymaganych uprawnień,
- 3) do prowadzenia pojazdu osobę znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka,
- 4) pojazd do jazdy pomimo braku wymaganych dokumentów stwierdzających dopuszczenie pojazdu do ruchu,
- 5) pojazd do jazdy, pomimo że pojazd nie jest należycie zaopatrzony w wymagane urządzenia i przyrządy albo pomimo że nie nadają się one do spełnienia swego przeznaczenia,
- 6) do korzystania z pojazdu samochodowego w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem, podlega karze grzywny.

§ 2. Tej samej karze za czyny określone w § 1 pkt 1, 3-6 oraz za nieumyślne dopuszczenie do prowadzenia pojazdu na drodze publicznej przez osobę niemającą wymaganych uprawnień podlega dyspozytor pojazdu lub osoba, do której obowiązków należą jego czynności, a jeżeli takiej osoby nie wyznaczono – kierownik jednostki dysponującej pojazdem.

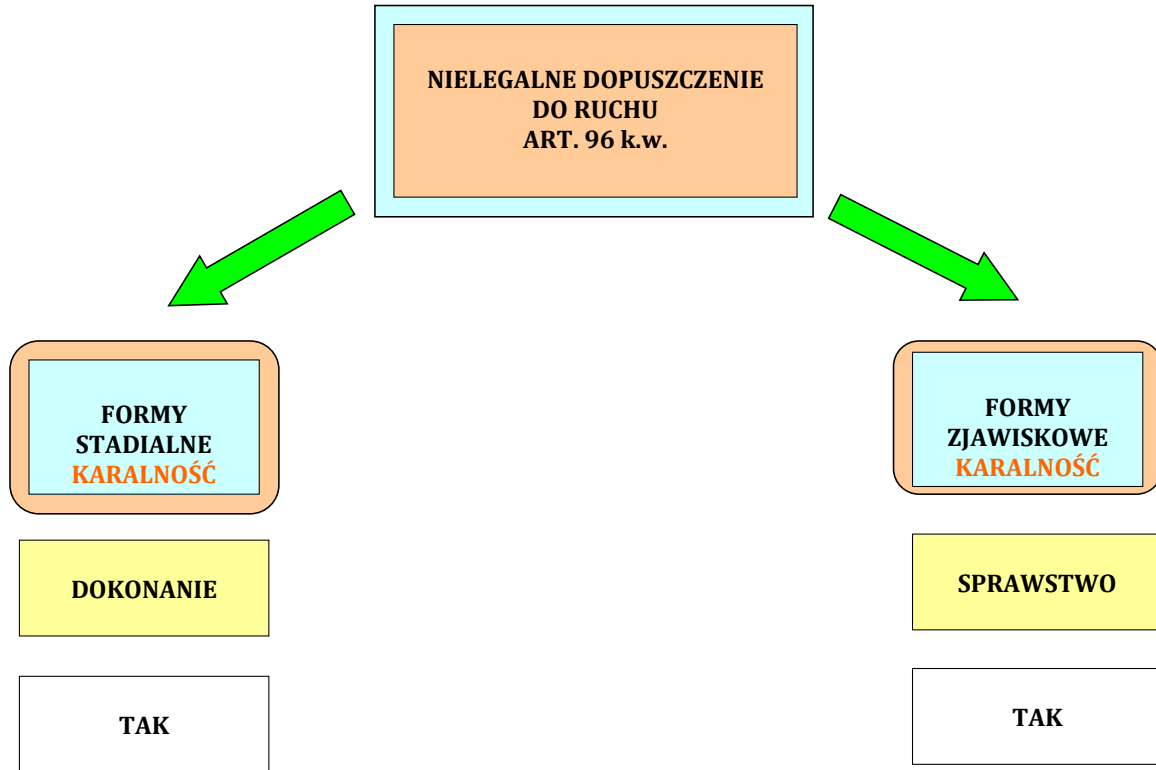
§ 3. Tej samej karze podlega, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.

TABLICA NR 62

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

Właściciel pojazdu – ten, kto ma prawo własności i może z wyłączeniem innych osób korzystać z pojazdu i rozporządzać nim (art. 140 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.)

Posiadacz pojazdu – zgodnie z art. 336 KC ten, kto pojazdem faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nim faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny), czyli osoba faktycznie władająca z tytułu prawnego cudzym pojazdem (art. 336 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.)

Użytkownik pojazdu – ten, kto dysponuje prawem używania pojazdu w rozumieniu art. 252 KC, czyli ten, komu pojazd został prawnie przekazany (Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.)

Prowadzącym pojazd – jest ten, kto faktycznie prowadzi go, niezależnie od tego, czy przysługuje mu do niego określony tytuł prawny, jest nim na przykład osoba prowadząca pojazd, która dokonała jego kradzieży lub samowolnego zaboru (Stefański R., *Wykroczenia drogowe. Komentarz*, Zakamycze 2005, s. 508).

Dopuszczenie osoby niesprawnej – osoba niemająca sprawności fizycznej lub psychicznej w stopniu umożliwiającym należyte prowadzenie pojazdu. Brak takiej sprawności może wynikać z wieku osoby prowadzącej pojazd (np. dopuszczenie do prowadzenia pojazdu zaprzęgowego przez dziecko), choroby, kalectwa, niedorozwoju umysłowego, choroby psychicznej, ale także przemęczenia (np. dopuszczenie do dalszego prowadzenia pojazdu przez kierowcę zawodowego, który przez ostatnie kilkanaście godzin bez wypoczynku prowadził pojazd) (*Kodeks wykroczeń z komentarzem*, Bojarski M. (red.), C.H. Beck, Warszawa 2019, s. 822).

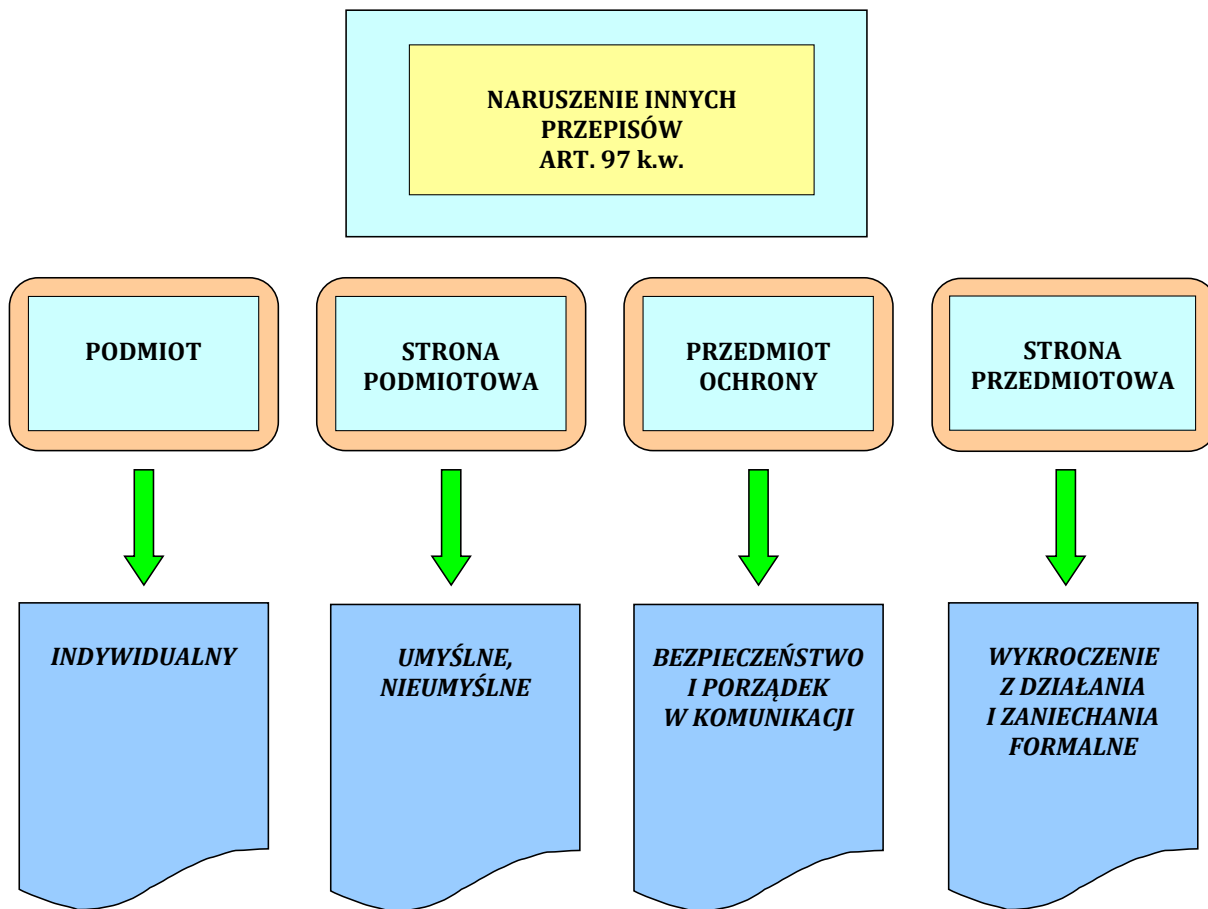
Dopuszczenie pojazdu niesprawnego – dopuszczenie jakiegokolwiek pojazdu do jazdy na drodze publicznej w dwóch sytuacjach. Pierwsza sytuacja następuje, gdy pojazd nie jest należycie zaopatrzony w wymagane urządzenia i przyrządy. Druga sytuacja następuje, gdy pojazd jest wprawdzie zaopatrzony w wymagane urządzenia i przyrządy, ale nie nadają się one do spełnienia swego przeznaczenia. Chodzi tu o takie usterki, które powinny być stwierdzone przy codziennej obsłudze pojazdu: nadmierne luzy w układzie kierowania, brak skuteczności hamowania, złe ustawienie świateł mijania, odwrotny montaż żarówek, niesprawne szybkościomierze, zużyte ogumienie, wycieki oleju, nadmierne dymienie, nadmierny hałas itp.

Dopuszczenie do korzystania z pojazdu niezgodnie z przeznaczeniem – np. dopuszczenie do przewozu osób samochodem ciężarowym do tego nieprzystosowanym.

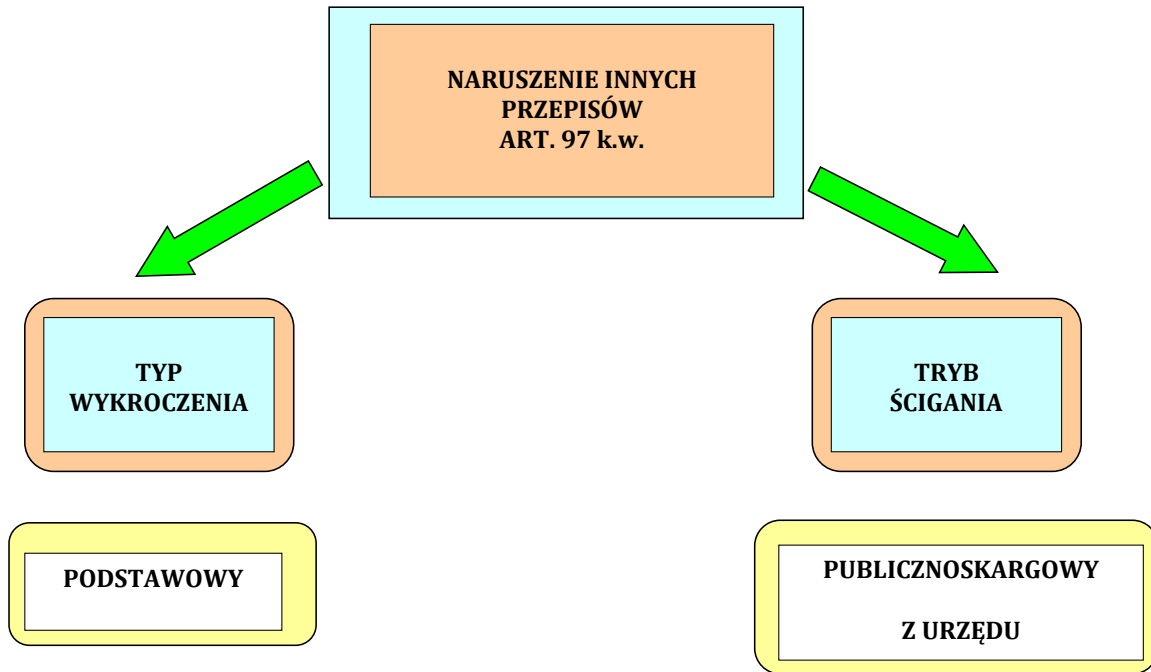
Art. 97 k.w.

Naruszenie innych przepisów o ruchu drogowym

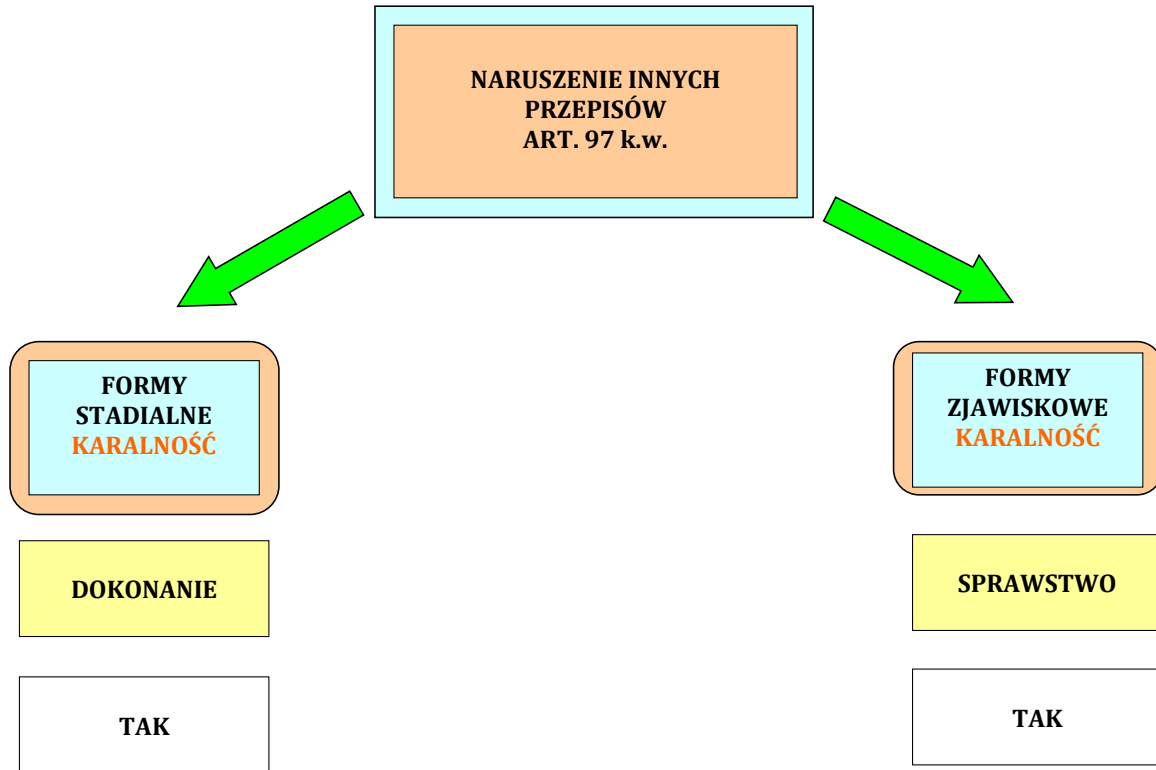
Uczestnik ruchu lub inna osoba znajdująca się na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, a także właściciel lub posiadacz pojazdu, który wykracza przeciwko innym przepisom ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym lub przepisom wydanym na jej podstawie, podlega grzywnie do 3000 zł albo naganie.

TABLICA NR 68

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FORM ZJAWISKOWYCH I STADIALNYCH

Artykuł 97 kodeksu wykroczeń w jest przepisem dopełniającym (nie zastępczym), w którym zagrożone karą zostały wykroczenia przeciwko innym niż w kodeksie wykroczeń przepisom o bezpieczeństwie i porządku w ruchu. Każde więc naruszenie zakazu lub nakazu określonego w Prawie o ruchu drogowym, a dotyczące bezpieczeństwa i porządku w ruchu jest kwalifikowane jako wykroczenie z art. 97 kodeksu wykroczeń (np. jazda bez pasów, korzystanie podczas jazdy z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku).

Biorąc pod uwagę faktyczną niemożność ujęcia w ramach przepisów Kodeksu wykroczeń wszystkich możliwych naruszeń, przede wszystkim bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym, wprowadzono przepis o charakterze blankietowym, tj. art.97 k.w.. Uzupełniając inne regulacje kodeksowe, ma on służyć sankcjonowaniu zachowań określonych w ustawie – Prawo o ruchu drogowym oraz przepisach wydanych na jej podstawie (art. 97. k.w. red. Daniluk 2019, wyd.2/Leciak)

Przykładowe zapisy kwalifikacji prawnej:

- jazda bez pasów – art. 97 k.w. w zw. z art. 39 ust. 1 Ustawy Prawo o ruchu drogowym.
- korzystanie podczas jazdy z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku – 97 k.w. w zw. z art. 45 ust. 2 pkt 1 Ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Art. 98 k.w.

Nieostrożność poza drogą publiczną

Kto, prowadząc pojazd poza drogą publiczną, strefą zamieszkania lub strefą ruchu, nie zachowuje należytej ostrożności, czym zagraża bezpieczeństwu innej osoby, podlega karze grzywny albo karze nagany środka,

**NIEOSTROŻNOŚĆ POZA DROGĄ
PUBLICZNĄ
ART. 98 k.w.**

PODMIOT

**STRONA
PODMIOTOWA**

**PRZEDMIOT
OCHRONY**

**STRONA
PRZEDMIOTOWA**

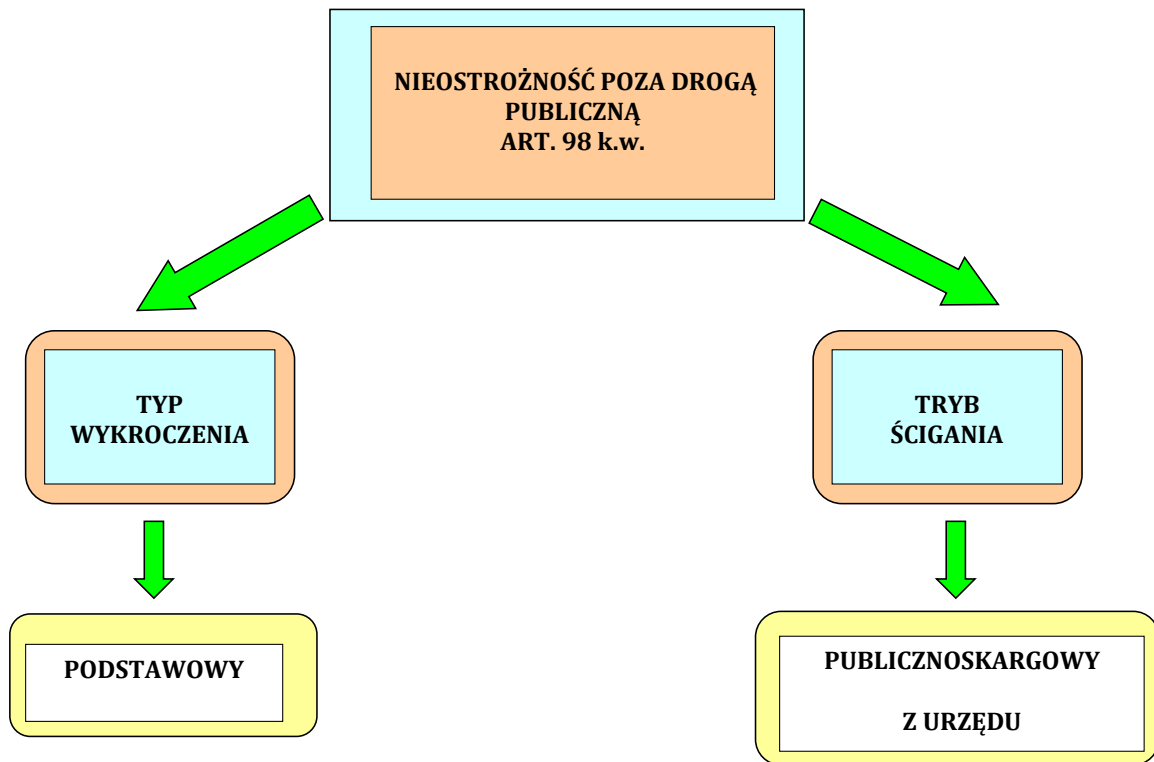
INDYWIDUALNY

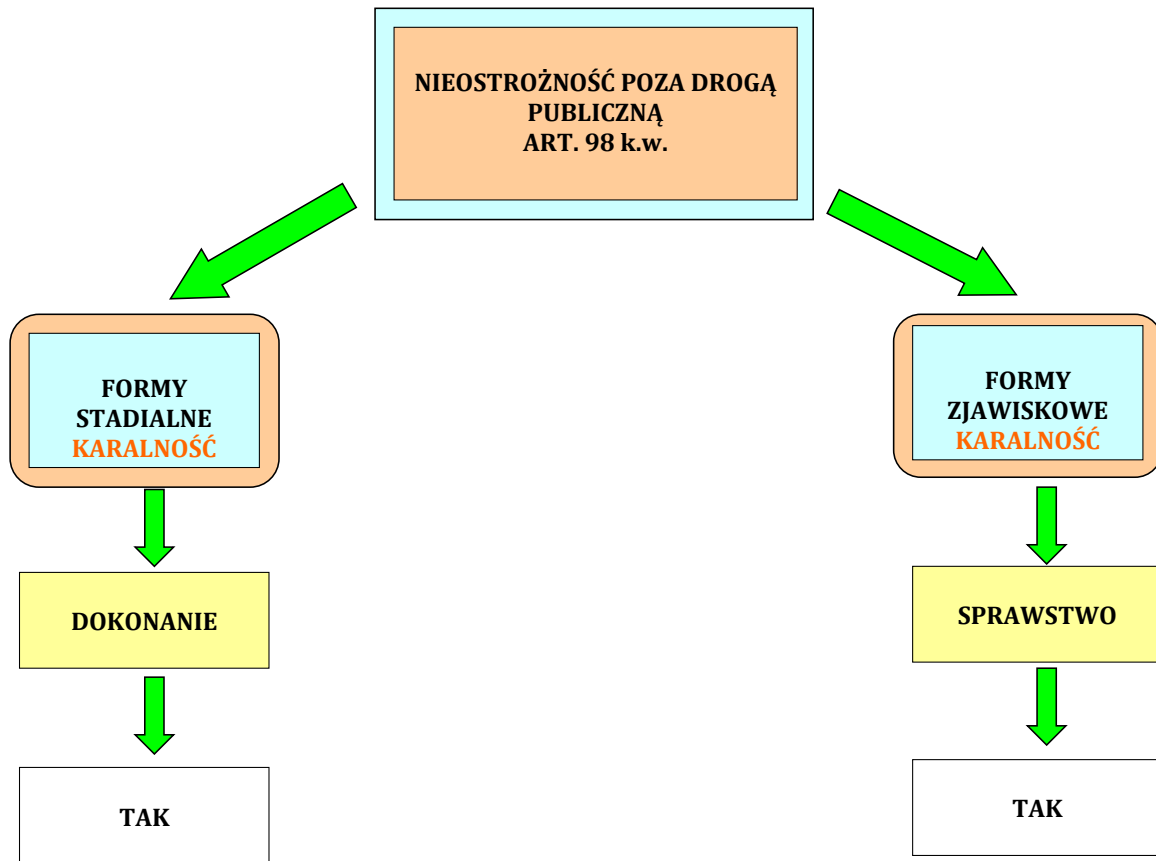
**UMYŚLNE,
NIEUMYŚLNE**

**BEZPIECZEŃSTWO
OSÓB**

**WYKROCZENIE
Z DZIAŁANIA
FORMALNE**

TABLICA NR 73

TABLICA NR 75

Miejsce popełnienia wykroczenia z art. 98 k.w. – drogi wewnętrzne, tereny budowlane, przemysłowe, dojazdy do obiektów służących przedsiębiorcom, lotniska, porty morskie lub rzeczne, place kempingowe i parkingowe, podziemia kopalni, gdzie odbywa się transport materiałów i przewóz ludzi, rampy kolejowe oraz miejsca odbywanych ćwiczeń wojskowych czy manewrów. Nie można natomiast uznać za miejsce realizacji znamion wykroczenia z art. 98 k.w. tych obszarów, na których odbywa się ruch pojazdów ściśle określonego katalogu osób. Mowa o drogach prywatnych, w tym prowadzących do gruntów uprawnych, prywatnych drogach leśnych, łąkach, polach, sadach, podwórkach domów prywatnych, terenach warsztatów samochodowych itd. (Stefański R., *Wykroczenia drogowe. Komentarz*, Zakamycze 2005, s. 592).

Bibliografia

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 821 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 110 z późn. zm.).
- Ustawa z 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1268 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2310 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 31.12.2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2022 z późn. zm.).

- Post. SN z 28.03.2017 r., III KK 472/16, post. SN z 30.07.2015 r., IV KK 201/15.
- Wyrok SN z 30.05.1995 r., III KRN 20/95, OSNKW 1995, nr 11-12, poz. 84.
- Wyrok SN z 16.07.1976 r., VI KRN 135/76, OSNKW 1976, nr 10-11, poz. 130.
- Wyrok SN z 19.02.1974 r., Rw 53/74, OSNKW 1974, nr 6, poz. 125.
- Wyrok SN z 26.07.1969 r., V KRN 307/69, OSP 1970, nr 1, poz. 11.
- Wyrok SN z 25.10.2007 r., III KK 270/07, BPK 2008, nr 1, poz. 7.
- Wyrok SN z 05.02.1987 r., V KRN 462/86, OSPiKA 1988, nr 1, poz. 12.
- Wyrok SN z 18.03.2003 r., III KKN 390/01, OSNKW 2003, nr 5-6, poz. 56.
- Wyrok SN z 23.4.2008 r., III KK 445/07, OSNwSK 2008, nr 1, poz. 928.

- Wyrok WSA w Olsztynie z 16.9.2014 r., II SA/OI 761/14, OSG 2015, nr 9, poz. 74.
- Wyrok SN z 25.10.2007 r., III KK 270/07, BPK 2008, nr 1, poz. 7.
- Bojarski M. (red.), *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2019, s. 778.
- Grześkowiak A. (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2019, s. 970.
- Huminiak T., *Stan „pod wpływem środków odurzających” i stan „po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu” u kierującego pojazdem*, Paragraf na Drodze 2004, nr 3, s. 13 i n.; tenże, *Jeszcze o pojęciu „środka działającego podobnie do alkoholu”*, Paragraf na Drodze 2004, nr 7, s. 19.
- Kała M., *Środki działające podobnie do alkoholu w organizmie*, s. 48.
- *Komentarz do art. 92 k.w.*, red. Daniluk 2019, wyd. 2, System Informacji Prawnej Legalis [10.12.2019].
- Kotkowski W., *Przestępstwa drogowe. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2006, s. 41.
- Soboń S., *Kodeks drogowy. Komentarz z orzecnictwem NSA, SN i TK, część I. Ustawa Prawo o ruchu drogowym z komentarzem*, Warszawa 2014 r. s. 34.
- Stefański R.A., Glosa do wyr. SN z 7.2.2007 r., s. 153.
- Stefański R.A., *Wykroczenia drogowe. Komentarz*, Zakamycze 2005, s. 508.
- Wróbel W., *Krytycznie o zaostrożeniu odpowiedzialności*, s. 54 i n.

Zakład Służby Kryminalnej

podkom. Adam Kaliściak
asp. szt. Katarzyna Skucha

Szkoła Policji w Katowicach
ul. gen. Jankego 276
40-684 Katowice-Piotrowice
www.katowice.szkolapolicji.gov.pl

